

Dirnad Economi Cymru

Adroddiad chwarterol

Tachwedd 2021

Crynodeb gweithredol	3
1. Cyflwyniad	6
2. Rhagolygon economaidd y DU a rhanbarthol	7
3. Y darlun BBaCh yn y DU a Chymru: Yr amodau newidiol sy'n llunio'r galw am gyllid	15
4. Y ddarpariaeth o gyllid i BBaCh a chost cyllid	22
5. Gweithgaredd Banc Datblygu Cymru	27
6. Casgliadau	31
7. Atodiad	32

Max Munday, Annette Roberts, Nikos Kapitsinis

Uned Ymchwil Economi Cymru, Ysgol Busnes Caerdydd
mundaymc@cf.ac.uk

Am wybodaeth bellach neu i gyflwyno adborth a chynigion ymchwil,
e-bostiwch: DirnadEconomi@bancdatblygu.cymru

*Mae'r SYG wedi cynghori ar gynhyrchu'r adroddiad hwn ond nid yw'n gyfrifol
am y safbwyntiau na'r ystadegau a gyflwynir ac nid yw wedi dilysu'r cynnwys.*

Dirnad Economi Cymru Cyfyngedig, Uned J Pentref Busnes Iâl, Ellice Way, Wrecsam, Cymru, LL13 7YL, 11001584.

Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Wales Plc) yw cwmni daliannol Grŵp sy'n masnachu fel Banc Datblygu Cymru. Mae'r Grŵp yn cynnwys nifer o is-gwmnïau sydd wedi'u cofrestru gydag enwau gan gynnwys y llythrennau cyntaf BDC. Mae Banc Datblygu Cymru ccc yn gwmni cyllid datblygu sy'n eiddo llwyr i Weinidogion Cymru ac nid yw wedi'i awdurdodi na'i reoleiddio gan yr Awdurdod Rheoleiddio Darbodus (ARhD) na'r Awdurdod Ymddygiad Ariannol (AYA). Mae gan Fanc Datblygu Cymru (Development Bank of Wales Plc) dri is-gwmni sydd wedi'u hawdurdodi a'u rheoleiddio gan yr AYA. Sylwch nad yw Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Wales Plc) nac unrhyw un o'i is-gwmnïau yn sefydliadau bancio nac yn gweithredu felly. Mae hyn yn golygu nad yw'r un o'r endidau grŵp yn gallu derbyn blaendaliadau gan y cyhoedd. Gellir gweld siart strwythur cyfreithiol cyflawn ar gyfer Banc Datblygu Cymru ccc yn bancdatblygu.cymru.

- Mae CDG y DU, y farchnad lafur a mynegeion buddsoddi busnes i gyd wedi gwella yn Ch2 2021, wrth i'r economi gael ei ailagor. Fodd bynnag, mae pwysau chwyddiant, problemau sydd a wnelo'r gadwyn gyflenwi a phrinder yn y farchnad lafur yn debygol o effeithio ar ragolygon busnes yn ystod ail hanner 2021 a thu hwnt.
- Mae'r dyfodol ôl-bandemig yn ymddangos fel petai'n heriol i'r BBaCh llai yng Nghymru, sy'n wynebu risgiau o ansolfedd, cronfeydd arian parod isel ac yna cynnydd yn y galw am gredyd. Mae cyfran y BBaCh o Gymru sy'n defnyddio cyllid allanol wedi cynyddu, gyda llawer yn dechrau benthyca yn y cyfnod pandemig.
- Buddsoddodd Banc Datblygu Cymru oddeutu £21 miliwn yn 2021/22 Ch1, gan greu 280 o swyddi a diogelu tua 160 o swyddi.

Mae dechrau blwyddyn ariannol 2021/22 wedi'i nodi gan ymdrechion byd-eang i ddod â phandemig Covid-19 i ben, ac i fynd i'r afael ag effeithiau economaidd a chymdeithasol cysylltiedig. Amharodd pandemig Covid-19 a mesurau'r cyfnod clo a mesurau lliniaru cysylltiedig ar fywyd economaidd ac arweiniodd at grebachiad economaidd digynsail. Mae setiau data ledled y DU yn dangos gwelliannau ar gyfer chwarter cyntaf 2021/22, gan arwain at ragolygon mwy cadarnhaol, ond mae'r rhain yn gyson is na lefelau cyn-bandemig.

Amlygodd yr Adroddiad Chwarterol a gyhoeddwyd ym mis Medi 2020 fod y Gronfa Ariannol Ryngwladol sef yr IMF wedi rhagweld crebachiad o 3% mewn Cynnyrch Domestig Gros (CDG) byd-eang yn 2020 gyda'i ffigurau bellach yn awgrymu iddo gyrraedd 3.6% mewn gwirionedd, sy'n ddirywiad dyfnach na'r hyn welwyd yn argyfwng ariannol 2008/09. Mae'r IMF bellach yn rhagweld adferiad byd-eang sylweddol yn 2021 (twf CDG blynyddol o 6%, yn agos at ragfynegiad y Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd sef yr OECD o 5.8%), a thwf pellach yn 2022 (4.9%).

Mae rhagolygon yr IMF yn adlewyrchu'r gwelliant cymharol mewn canlyniadau iechyd mewn llawer o daleithiau cyfoethocach yn nhri chwarter cyntaf 2021, er bod yr effeithiau ar economïau ac yn enwedig marchnadoedd llafur yn fwy parhaus. Er bod y gyfradd ddiweithdra ar gyfartaledd yng ngwledydd yr OECD wedi gostwng o 8.8% ym mis Ebrill 2020 i 6.6% ym mis Mai 2021, mae wyth miliwn yn fwy o bobl ddi-waith a 14 miliwn yn fwy o bobl anactif na chyn dechrau'r pandemig yn nhaleithiau'r OECD. Er gwaethaf yr adlam cryf, ni ragwelir y bydd lefelau cyflogaeth cyn-bandemig yn gwella cyn 2023. Mae'r OECD yn rhagamcanu cyfradd ddiweithdra o 6.5% yn 2021.

Mae'r Adroddiad Chwarterol hwn yn datgelu bod CDG y DU wedi cynyddu 4.8% yn y chwarter i Ch2 2021, gan adlewyrchu bod cyfyngiadau Covid-19 wedi cael eu llacio. Fodd bynnag, mae lefelau CDG y DU yn dal i fod yn is na'r chwarter cyn-bandemig diwethaf (Ch4 2019). **Mae Banc Lloegr yn rhagweld y bydd CDG yn codi 7.25% yn 2021, yn debyg i ragfynegiad Mai 2021. Mae'r amcangyfrifon CDG chwarterol diweddaraf sydd ar gael ar gyfer Cymru ar gyfer Ch4 2020 yn dangos twf chwarterol o 0.9%, yn dilyn cynnydd o 14.4% yn y chwarter i Ch3 2020.**

Crynodeb gweithredol

Mae arwyddion o adferiad y farchnad lafur wedi dod yn fwy amlwg. **Gostyngodd cyfradd ddiweithdra'r DU o 4.9% yn Ch1 2021 i 4.7% yn Ch2 2021, tra yng Nghymru gostyngodd y gyfradd ddiweithdra o 4.4% yn Ch1 2021 i 4.1% yn Ch2 2021. Mae'r Sefydliad Cenedlaethol Ymchwil Economaidd a Chymdeithasol yn rhagweld cynnydd yng nghyfradd ddiweithdra Cymru o 4.1% yn 2020/21 i 4.9% yn 2021/22 a 5.8% yn 2022/23.** Er y disgwyliwyd gweld effeithiau go iawn sioc y pandemig ar y farchnad lafur ar ôl diwedd y cynllun seibiant swyddi, mae dangosyddion cynnar yn dangos cyfraddau uchel o gyflogaeth cyflogres yng Nghymru (o gymharu â lefelau cyn-bandemig) ac roedd niferoedd y diswyddiadau a gyhoeddwyd yn gymharol isel. **Mae'r lefelau uchaf erioed o swyddi gwag ledled y DU, ynghyd â chostau mewnbwn cynyddol yn debygol o rwystro rhagolygon busnes yn ail hanner 2021 a thu hwnt.** Yn dilyn crebachiad o 2.3% yn Ch1 2021, cynyddodd buddsoddiad busnes y DU 2.4% yn Ch2 2021, gan aros yn fwy na 15% yn is na lefelau cyn-bandemig yn Ch4 2019.

Mae ystadegau arbrofol chwarterol y SYG ar ddemograffeg busnes yn tynnu sylw at y ffaiith bod nifer y marwolaethau busnes yng Nghymru yn Ch2 2020 yn uwch na genedigaethau busnes. **Mae'r gymhariaeth flynyddol yn datgelu arwyddion o ddeinameg ymhlith y boblogaeth fusnes gyda chynnydd mewn genedigaethau busnes a marwolaethau hefyd. Cynyddodd genedigaethau busnes 28% a chynyddodd marwolaethau busnes yng Nghymru 59% yn y flwyddyn i Ch2 2021, tra cofnododd y DU newid tebyg mewn genedigaethau ond cynnydd llai mewn marwolaethau busnes (44%).**

Hyder BBaCh Cymru yn aros yr un fath ond yn gadarnhaol

Gwelodd bod hyder BBaCh yng Nghymru'n ddigyfnewid rhwng Ch1 2021 a Ch2 2021 (+34), dyma'r trydydd uchaf ledled y DU.

Nododd yr Arolwg Effeithiau ac Amodau Busnes (AEAB) am y cyfnod rhwng 9 a 22 Awst 2021 fod 99.1% o'r cwmnïau a arolygwyd yng Nghymru yn parhau i fasnachu, y gyfradd uchaf ar draws rhanbarthau'r DU. Nododd tua 27.5% o'r busnesau a ymatebodd yng Nghymru gwmp mewn trosiant am y pythefnos cyn yr Arolwg, y pedwerydd uchaf o unrhyw ranbarth arall yn y DU. **Ymhlith cwmnïau o Gymru nad oeddent wedi rhoi'r gorau i fasnachu'n barhaol, nododd bron i 37% na fyddai eu cronfeydd arian parod yn para mwy na chwe mis.** Er y dylid bod yn ofalus wrth gymharu cymariaethau'r gwahanol rowndiau o AEAB / BICS SYG, gan nad yw'r samplau ym mhob ton o'r arolwg yr un peth, nododd arolwg AEAB / BICS am y cyfnod 8 i 21 Chwefror 2021 fod 48% o gwmnïau a arolygwyd yng Nghymru naill ai unrhyw gronfeydd wrth gefn na llif arian ar ôl am hyd at chwe mis o weithrediadau.

Nododd yr Arolwg Busnesau Bach Hydredol: Cyflogwyr Menter BBaCh (BBaChau) 2020 fod bron i un o bob tri pherchennog BBaCh yn y DU wedi nodi lefelau cyflogaeth is o gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Nododd mwy na hanner cyflogwyr BBaCh Cymru (54%) gwmp yn y trosiant blynyddol yn y 12 mis blaenorol, ond roedd hyn yn is nag yn Lloegr a'r Alban. Roedd tua phedwar o bob deg ymatebydd o Gymru yn disgwyl cofnodi gwerthiant cynyddol yn ystod y 12 mis nesaf, tra bod bron i wyth o bob deg yn disgwyl cynyddu trosiant yn y tair blynedd ganlynol. **Nodwyd pandemig Covid-19 fel y prif rwystr i dwf yn 2020 yng Nghymru (59% o fusnesau).** Ymhlith y rhwystrau mawr eraill i dwf yng Nghymru roedd recriwtio a sgiliau staff, ynghyd â chystadleuaeth yn y farchnad. Fe wnaeth tua 48% o gyflogwyr BBaCh yng Nghymru leihau eu gweithrediadau, tra bod y rhan fwyaf o gyflogwyr BBaCh Cymru wedi gweithredu mewn perthynas â'u gweithluoedd yn ystod y pandemig gyda 68% yn rhoi staff ar y cynllun seibiant swyddi, 52% wedi lleihau oriau gwaith staff, a 32% yn darparu cyfleusterau ar gyfer gweithio o bell.

Crynodeb gweithredol

Mae deg mis bellach wedi mynd heibio ers diwedd cyfnod pontio Brexit a gweithrediad rheolau masnach newydd rhwng y DU a'r UE.

Cynyddodd cyfanswm mewnfurion nwyddau o wledydd yr UE a gwledydd y tu allan i'r UE yn y chwarter i Ch2 2021, tra bod cyfanswm allforion nwyddau hefyd wedi cofnodi newid chwarterol cadarnhaol, wedi'i yrru bron yn gyfan gwbl trwy gynyddu allforion i wledydd yr UE. Yn ôl data masnach nwyddau rhyngwladol Cymru, roedd gwerth y nwyddau a allforiwyd o Gymru yn £13.5 biliwn ar gyfer y flwyddyn o fis Mehefin 2021, cwmp o 13% o'i gymharu â'r flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mehefin 2020. Yn ystod y flwyddyn hyd at fis Mehefin 2021, bu gostyngiad o bron i 12% yng ngwerth allforion o Gymru i'r UE a gostyngiad o bron i 15% mewn allforion y tu allan i'r UE. Gwerth y nwyddau a fewnforiwyd i Gymru oedd £14.4 biliwn yn y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mehefin 2021, i lawr 10.5% o'i gymharu â'r flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mehefin 2020. Nododd yr *Arolwg Busnesau Bach Hydredol: Cyflogwyr BBaCh 2020* fod yr ymadawiad y DU o'r UE wedi cael ei grybwyll fel rhwystr i dwf gan 23% o gyflogwyr BBaCh y DU.

Nododd Monitor Cyllid BBaCh y BVA BDRC 2021 Ch2 fod tua 20% o BBaCh y DU yn defnyddio mwy o gyllid nag yn y cyfnod cyn-bandemig, gyda'r gyfran yng Nghymru yn llawer uwch (27%, yr ail uchaf ledled y DU). Dechreuodd tua 11% o'r BBaCh a arolygwyd yng Nghymru fenthyca yn y pandemig.

Yn ôl *Ymchwil Cyfryngwyr BBaCh 2021* gan Fanc Busnes Prydain, nododd 62% o BBaCh Cymru eu bod yn ceisio cymorth cyllid allanol gan gynnwys cyllid grant y llywodraeth yn ystod y tair blynedd diwethaf. Gan ddatgelu bylchau posibl mewn cyllid ecwiti yn y farchnad, nododd 70% o'r BBaCh a arolygwyd yng Nghymru fod y galw am gyllid yn fwy na'r cyflenwad cyllid (o'i gymharu â chyfartaledd y DU o 59%). Canfu *Ymchwil Cyfryngwyr BBaCh 2021* mai diffyg ymwybyddiaeth o'r opsiynau sydd ar gael, mynediad at gyflenwad cyllid a gwrthwynebiad i ymgymryd â chyllid oedd y rhwystrau mwyaf sylweddol i alw BBaCh yng Nghymru.

Mae darlun risg credyd BBaCh Cymru wedi gwella ymhellach, yn dilyn y dystiolaeth o Adroddiadau Chwarterol blaenorol. **Parhaodd y gyfran o BBaCh Cymru yn y grŵp Risg Uchel i ostwng yng nghanol y broses o ail agor yr economi, gan ostwng o 4.5% ym mis Mai i 4.2% ym mis Awst 2021, ond gyda'r cyfrannau o BBaCh yn y categorïau Gofalus, Cyffredin, Cyson a Diogel heb newid fawr ddim dros yr un cyfnod.**

Yn chwarter cyntaf 2021/22, fe wnaeth Banc Datblygu Cymru gyfanswm o 213 o drafodion buddsoddi wedi'u cysylltu â 112 bargaen, i lawr o 225 a 129 yn y drefn honno yn Ch4 2020/21. **Daeth cyfanswm gwerth y bargeinion newydd a wnaed gan Fanc Datblygu Cymru yn ystod Ch1 2021/22 bron i £20 miliwn, i lawr o £26.6 miliwn yn Ch4 2020/21. Creodd buddsoddiadau yn Ch2 2021/22 282 o swyddi a diogelu 161 o swyddi.**

Dyma Adroddiad Chwarterol cyntaf Dirnad Economi Cymru ar gyfer blwyddyn ariannol 2021/22. Mae'r Adroddiad Chwarterol hwn yn nodi dechrau pedwaredd flwyddyn prosiect Dirnad Economi Cymru ac fe'i cyhoeddir ar adeg pan fo ymdrechion byd-eang parhaus i ddod â phandemig Covid-19 i ben yn digwydd a cheisir mynd i'r afael â'r effeithiau economaidd a chymdeithasol cysylltiedig. Mae'r ymdrechion hyn yn seiliedig ar gyflwyno brechiadau, a pholisïau i fynd i'r afael â'r goblygiadau economaidd sylweddol sy'n deillio o'r mesurau lliniaru a'r cyfnodau clo a wnaeth darfu ar weithgaredd economaidd a chymdeithasol. Mae'r rhagolygon ar gyfer adferiad economaidd yn adlewyrchu'r gwelliant cymharol mewn canlyniadau iechyd mewn llawer o daleithiau datblygedig yn nhri chwarter cyntaf 2021, er bod yr effeithiau ar economïau a marchnadoedd llafur yn debygol o fod yn fwy parhaus.

Mae adrannau 2-4 o'r adroddiad hwn yn darparu'r cyd-destun macro-economaidd y DU a Chymru y mae BBaCh Cymru yn gweithredu ynddo ac yn dadansoddi effaith cefnogaeth y Llywodraeth ar gwmnïau. Yna mae'r adroddiad yn archwilio'r ffactorau sy'n ymwneud â'r galw, y gyflenwad o a chost cyllid ar gyfer mentrau bach a chanolig (BBaCh).

Bwriad yr adrannau hyn yw deall:

- Ffactorau macro-economaidd sy'n llunio'r galw am gyllid BBaCh yng Nghymru.
- Tueddiadau mewn twf BBaCh, busnesau newydd a rhagolygon goroesi busnes yng Nghymru.
- Y cyflenwad o gyllid i BBaCh yng Nghymru.
- Y symiau a'r mathau o fenthycia / buddsoddi i mewn i BBaCh yng Nghymru.

Mae Adran 5 yn crynhoi gweithgareddau Banc Datblygu Cymru yng nghyd-destun ffactorau sy'n effeithio ar y galw a'r cyflenwad cyllid i BBaCh yng Nghymru.

Mae'r adran hon yn archwilio:

- Y defnydd a wneir o gronfeydd Banc Datblygu Cymru i ariannu BBaCh Cymru, a pha fathau o fentrau a diwydiannau sy'n cael eu cefnogi.
- Dosbarthiad daearyddol buddsoddiad BBaCh o amgylch Cymru.

Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig i raddau helaeth ar ddata sydd ar gael i'r cyhoedd (a adroddir yn gyffredinol mewn blynyddoedd calendr) ynghyd â dadansoddiad arbennig o ddata a ddarperir gan Fanc Datblygu Cymru (a adroddir yn bennaf mewn blynyddoedd ariannol). Oherwydd gwahaniaethau mewn cyfnodau adrodd, bydd rhywfaint o gam-gymhariad amserol o ddata yn yr adroddiad hwn. Gall data economaidd sy'n ymwneud ag effeithiau ac ymyriadau Covid-19 newid yn gyflym. Felly mae sefydlu darlun economaidd amserol o effeithiau ar draws tirwedd BBaCh Cymru yn arbennig o heriol.

- Yn dilyn y crebachiad economaidd blynyddol mwyaf yn y DU a gofnodwyd yn 2020, tyfodd economi'r DU yn y chwarter i Ch2 2021. Fodd bynnag, mae CDG y DU yn dal i fod yn is na lefelau cyn-bandemig.
- Daeth arwyddion o adferiad ym marchnadoedd llafur y DU yn gryfach yn ystod ail chwarter 2021. Er bod diwedd y cynllun seibiant swyddi yn her i rai cwmnïau, mae'r data'n dangos bod yr hysbysiadau o ddiswyddiadau yn y DU ym mis Medi yn gymharol isel, tra bod nifer y gweithwyr cyflogres yng Nghymru ym mis Awst 2021 ychydig yn uwch na'r lefelau cyn-bandemig. Roedd y nifer uchaf erioed o swyddi gwag ledled y DU yn y cyfnod rhwng Mehefin ac Awst 2021.
- Er bod rhai dangosyddion yn awgrymu gwell rhagolygon economaidd ar gyfer economïau'r DU a Chymru yn ail hanner 2021, mae cryn ansicrwydd o hyd ynghylch rhagolygon economaidd, a gyda phroblemau cadwyn gyflenwi a phwysau chwyddiant yn dod yn fwy arwyddocaol.

Mae dechrau blwyddyn ariannol 2021/22 wedi'i nodi gan yr ymdrechion byd-eang i ddod â phandemig Covid-19 i ben, ac i fynd i'r afael â'r effeithiau economaidd a chymdeithasol cysylltiedig. Mae'r ymdrechion hyn yn seiliedig ar gyflwyno brechiadau, a pholisiâu i fynd i'r afael â'r goblygiadau economaidd sylweddol sy'n deillio o'r mesurau lliniaru a'r cyfnodau clo a wnaeth darfu ar weithgaredd economaidd a chymdeithasol.

Yn dilyn y crebachiad economaidd byd-eang yn 2020 (gostyngiad o 3.6% yn y Cynnyrch Domestig Gros (CDG), roedd rhagolygon yr IMF¹ yn nodi y disgwylid adferiad sylweddol yn yr economi fyd-eang yn 2021 (twf CDG blynyddol o 6%, gyda hyn yn agos at ragfynegiad yr OECD o 5.8%) a thwf pellach yn 2022 (4.9%).

Mae'r rhagolygon ar gyfer twf yn adlewyrchu'r gwelliant cymharol mewn canlyniadau iechyd mewn llawer o daleithiau datblygedig yn nhri chwarter cyntaf 2021, er bod yr effeithiau ar economïau ac yn enwedig marchnadoedd llafur yn fwy parhaus. Er bod y gyfradd ddiweithdra ar gyfartaledd ar draws gwledydd yr OECD wedi gostwng o 8.8% ym mis Ebrill 2020 i 6.6% ym mis Mai 2021, mae wyth miliwn yn fwy o bobl ddi-waith a 14 miliwn yn fwy o bobl anactif na chyn dechrau'r pandemig.² Er gwaethaf yr adlam cryf, ni ragwelir y bydd lefelau cyflogaeth cyn-bandemig yn cael eu cyrraedd cyn 2023, gyda'r OECD yn rhagweld cyfradd ddiweithdra o 6.5% ar gyfer 2021.

¹ <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2021/07/27/world-economic-outlook-update-july-2021>

² <https://stats.oecd.org/index.aspx?DataSetCode=EO>

Mae chwyddiant cynyddol wedi dod yn fater allweddol mewn llawer o economïau oherwydd yr ymchwydd yn y galw wrth i economïau ailagor a chyda phwysau ar gostau cludo a deunyddiau crai. Mae'r OECD yn rhagweld cynnydd blynyddol o 3.6% mewn chwyddiant prisiau defnyddwyr yn yr UDA, 2.3% yn y DU a 2.1% yn ardal yr Ewro yn 2021.³ Cofnododd yr SYG gynnydd o 3.2% ym mynegai prisiau defnyddwyr y DU yn y flwyddyn hyd at Awst 2021, i fyny o 2% ym mis Gorffennaf.⁴ Dyma'r cynnydd mwyaf a gofnodwyd erioed yn y gyfres gyfradd chwyddiant 12 mis hon, er bod y SYG yn nodi'r cysylltiad hwn yn rhannol â'r prisiau gostyngedig mewn caffis a bwytaï yn y mis Awst blaenorol (o'r cynllun Bwyta Allan i Helpu

Allan) a ostyngodd y gyfradd sylfaenol ar gyfer y cyfrifiad wrth ddefnyddio'r cyfnod penodol hwn o 12 mis. Felly ystyrir bod hyn yn debygol o fod yn effaith dros dro. Fodd bynnag, mae Banc Lloegr wedi awgrymu hynny 'Disgwylir i chwyddiant Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPD) godi ymhellach yn y tymor agos, i ychydig yn uwch na 4% yn Ch4 2021, yn bennaf oherwydd datblygiadau ym mhrisiau ynni a nwyddau.'⁵ Mae lefelau uchel o ansicrwydd o hyd ynghylch rhagolygon economaidd, ac mae'r IMF yn tynnu sylw at y gwahaniaeth sylweddol mewn rhagolygon rhwng yr economïau mwyaf datblygedig a'r economïau sy'n datblygu ac sy'n datblygu, sy'n gysylltiedig i raddau helaeth â mynediad gwahanol at frechlynnau.

Cynyddodd CDG y DU yn y chwarter i Ch2 2021.

Mae ffigurau CDG yn datgelu adferiad rhannol o economi'r DU, ond nad yw eto wedi dychwelyd i'r lefelau cyn-bandemig. Yn dilyn crebachiad economaidd blynyddol mwyaf y DU ar gofnod (dirywiad o 9.9% yn 2020) a chwymp CDG o 1.5% yn Ch1 2021, tyfodd economi'r DU 4.8% yn y chwarter i 2021 Ch2, gan adlewyrchu llacio cyfyngiadau Covid-19. Fodd bynnag, mae CDG y DU yn dal i fod 4.4% yn is na'r chwarter cyn-bandemig diwethaf (Ch4 2019).⁶ Cafodd perfformiad gwell CDG y DU yn Ch2 2021 ei ail adrodd yn Yr Almaen, Sbaen, Ffrainc, UDA a'r Iseldiroedd, gyda'r DU yn cofnodi'r twf cryfaf.

Mewn cyferbyniad llwyr â'r cwmp chwarterol yn Ch1 2021 (dirywiad o 4.6%), cofnododd defnydd cartrefi dwf cadarnhaol o 7.3% yn 2021 Ch2, wedi'i yrru gan lacio cyfyngiadau coronafeirws. Fodd bynnag, mae defnydd cartrefi o hyd 7% yn is nag yn 2019 Ch4. Yn dilyn patrwm tebyg, roedd defnydd y llywodraeth yn hanfodol ar gyfer adferiad CDG chwarterol, gan dyfu 6.1%, a ysgogwyd hyn yn bennaf gan ddefnydd addysg a gwasanaethau ieuchyd.

³ www.oecd.org/economic-outlook

⁴ www.ons.gov.uk/economy/inflationandpriceindices/bulletins/consumerpriceinflation/latest

⁵ www.bankofengland.co.uk/monetary-policy-summary-and-minutes/2021/sepember-2021

⁶ www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpfirstquarterlyestimateuk/apriltjune2021

Cynyddodd buddsoddiad busnes y DU yn Ch2 2021.

Cofnodwyd twf buddsoddiad ymhlith busnesau'r DU, er bod ansicrwydd yn parhau i fod yn uchel. Yn dilyn crebachiad o 2.3% yn Ch1 2021, cynyddodd buddsoddiad busnes y DU 2.4% yn Ch2 2021, er iddo aros dros 15% yn is na lefelau cyn-bandemig Ch4 2019. Yn ôl Gwneuthurwr Penderfyniadau Misol Banc Lloegr,⁷ gostyngodd ymatebwyr a oedd yn gweld lefel yr ansicrwydd economaidd yn uchel o 68% ym mis Rhagfyr 2020 i 57% ym mis Chwefror ac i 50% ym mis Mehefin 2021, sy'n nodi'r lefel isaf ers mis

Chwefror 2020. Covid-19 oedd y ffynhonnell ansicrwydd fwyaf i 25% o'r ymatebwyr, gan ddisgyn o 32% o'r ymatebwyr ym mis Mai 2021. Fodd bynnag, mae'r amgylchedd economaidd yn parhau i fod yn gyfnewidiol. Er bod Banc Lloegr wedi gwella ei ragolygon twf blynyddol ym muddsoddiad busnes y DU o 4% i 7% ar gyfer 2021 yn yr Adroddiad Polisi Ariannol a gyhoeddwyd ym mis Mai 2021, is-raddiodd ei ragamcanion o 7% i 3% yn yr Adroddiad Polisi Ariannol a gyhoeddwyd ym mis Awst 2021.⁸

Tyfodd allbwn ym mhob prif sector yn yr ail chwarter.

Yn dilyn crebachiad o 2.1% yn 2021 Ch1, cynyddodd allbwn yng ngwasanaethau'r DU 5.7% yn y chwarter i Ch2 2021, megis 3.5% yn is na lefel Ch4 cyn y cyfnod clo 2019. Y cyfranwyr allweddol oedd llety a gweithgareddau gwasanaeth bwyd (twf o 87%), yn dilyn llacio cyfyngiadau Covid-19, addysg (19.4%) yn ogystal â masnach gyfanwerthu a manwerthu (12.8%).

Cofnododd allbwn cynhyrchu dwf chwarterol cadarnhaol hefyd yn Ch2 2021, er ei fod yn wannach na gwasanaethau (0.5%, yn weddill 3.5% yn is na'r lefelau cyn-bandemig). Gwelodd maes gwaith adeiladu dwf cadarnhaol yn yr allbwn yn y chwarter i Ch2 2021 (3.3%), yn dilyn cynnydd chwarterol o 2.6% yn Ch1 2021. Mae'r twf yn Ch2 2021 yn adlewyrchu cynnydd mewn gwaith newydd (3.7%). Mae adeiladu bron wedi gwella i lefelau cyn-bandemig, sef 0.6% yn is na'r allbwn yn Ch4 2019.

⁷ www.bankofengland.co.uk/decision-maker-panel/2021/june-2021

⁸ www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/monetary-policy-report/2021/august/monetary-policy-report-august-2021.pdf

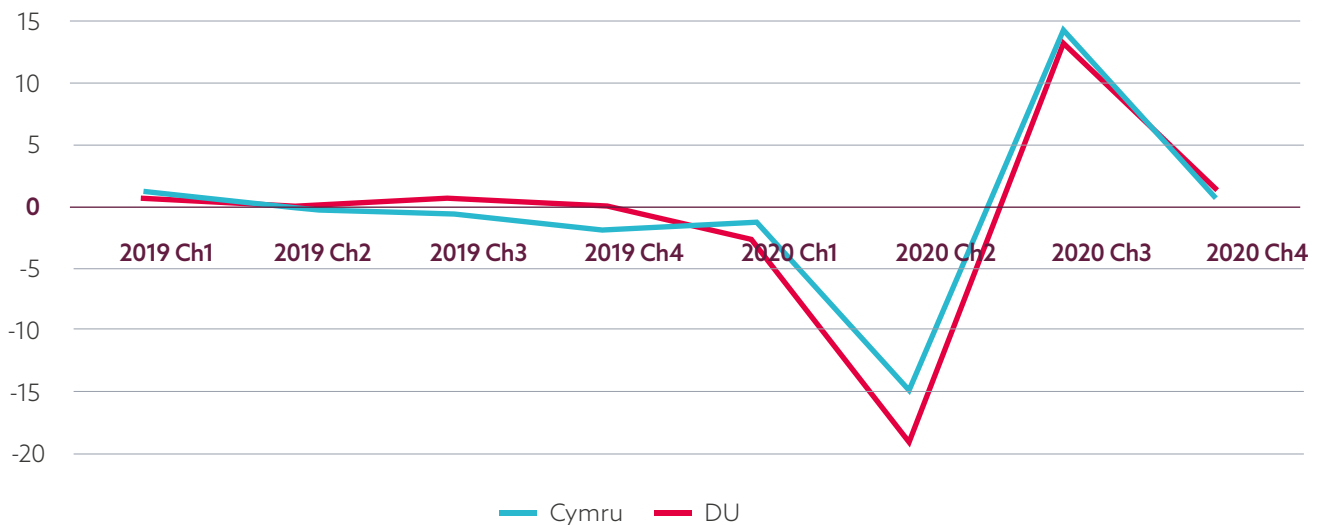
Cynyddodd CDG Cymru yn Ch4 2020.

Mae ffigurau CDG wedi bod ychydig yn well yng Nghymru nag yn economi'r DU ers dechrau'r pandemig. Mae effeithiau Covid-19 yn cael eu dal gan amcangyfrifon CDG chwarterol (arbrofol) ar gyfer Cymru.⁹ Mae'r ffigurau diweddaraf sydd ar gael yn dangos twf chwarterol o 0.9% ar gyfer Ch4 2020, yn dilyn cynnydd o 14.4% yn y chwarter i Ch3 2020 a chrebachiad o 15.2% yn

Ch2 2020.¹⁰ Mae Ffigur 1 yn dangos proffil tebyg yn fras o dwf CDG y DU a Chymru yn y chwarteri diwethaf. Cyn y pandemig roedd economi Cymru ar ei hól hi ychydig y tu ôl i'r DU o ran twf chwarterol CDG, fodd bynnag rhwng Ch1 2020, a 2020 roedd twf chwarterol Ch3 mewn CDG ychydig yn uwch na thwf y DU, gyda chyfraddau twf yn cydgyfeirio yn chwarter olaf 2020.

Ffigur 1.

Newid canrannol chwarterol CDG



Ffynhonnell: [SYG, 2021](#)

⁹ Dylai'r ffigurau hyn gael eu trin yn ofalus oherwydd anwadalnwydd posibl y data.

¹⁰ <https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpukregionsandcountries/octobertodecember2020>

Diweithdra'r DU yn disgyn yn Ch2 2021.

Mae cynlluniau cymorth ariannol Covid-19 Llywodraeth y DU wedi cefnogi cyflogaeth yn sylweddol, gan atal dirywiad mawr yn y farchnad lafur genedlaethol.¹¹ Yn ôl Arolwg y Llafurlu,¹² mae arwyddion adferiad marchnadoedd llafur wedi dod yn gryfach yn ystod ail chwarter 2021. Cynyddodd cyfradd gyflogaeth y DU o 74.8% yn 2021 Ch1 i 75.1% yn Ch2 2021, a gostyngodd y gyfradd ddiweithdra o 4.9% i 4.7%.¹³ Mae cyfraddau diswyddo wedi bod yn gostwng ers rhan olaf 2020, ac am y cyfnod rhwng Ebrill a Mehefin 2021, gostyngodd y gyfradd ddiswyddo i 3.6 fesul 1,000 o weithwyr, ychydig yn is na'r lefel cyn-bandemig.¹⁴ Rhagwelwyd yr heriau gwirioneddol i o ran cadernid y farchnad lafur ar ôl diwedd y cynllun cadw swyddi, a oedd wedi cael ei ymestyn hyd ddiwedd Medi 2021. Fodd bynnag, mae mewnwediadau cynnar o ystadegau'r Gwasanaeth Ansoffedd yn dangos bod yr hysbysiadau am ddiswyddiadau ym mis Medi oddeutu 14,000, yr ail isaf ers Ionawr 2020 a llai nag un rhan o bump o'i gymharu â'r un cyfnod flwyddyn cyn hynny.¹⁵

Roedd y gyfradd gyflogaeth yng Nghymru yn 74.2% yn Ch2 2021, yn is na chyfartaledd y DU o 75.1%. Roedd y gyfradd gyflogaeth yng Nghymru yn Ch2 2021 ychydig yn is na lefelau Ch4 cyn-bandemig 2019 o 74.4%. Y gyfradd ddiweithdra yng Nghymru oedd 4.1% yn Ch2 2021, islaw cyfartaledd y DU, sef 4.7%.¹⁶ Yn ôl Gwybodaeth Talu Wrth Ennill Amser Real, roedd nifer y gweithwyr cyflogres yng Nghymru ym mis Awst 2021 yn debyg i lefelau cyn-bandemig (1.27 miliwn, o gymharu â 1.26 miliwn ym mis Chwefror 2020).¹⁷ Yn ogystal, am y cyfnod rhwng Mehefin ac Awst 2021, roedd nifer y swyddi gwag yn y DU yn fwy na 1 miliwn am y tro cyntaf ers i'r cofnodion ddechrau yn 2001, ac roeddent bron i 250,000 yn uwch na'r lefelau cyn-bandemig. O'i gymharu â'r chwarter blaenorol, cynyddodd swyddi gwag ar draws holl ddiwydiannau'r DU a bandiau maint cwmnïau. Roedd trafndiaeth a storio, a llety a bwyd ymhlith y sectorau â'r cyfraddau twf chwarterol uchaf o ran swyddi gwag.¹⁸ Mae prinder llafur ar draws nifer o sectorau yn debygol o rwystro'r rhagolygon economaidd i lawer o BBaCh yng Nghymru.

¹¹ www.beaurehurst.com/blog/government-covid-business-support-analysis

¹² www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/uklabourmarket/latest

¹³ www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/articles/impactofreweightingonlabourforcesurveykeyindicatorsuk/2020

¹⁴ www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/redundancies/timeseries/beir/lms

¹⁵ www.gov.uk/government/news/quarter-of-million-left-furlough-in-august-as-redundancies-hit-seven-year-low

¹⁶ www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/regionallabourmarket/august2021

¹⁷ www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/earningsandworkinghours/datasets/realtimeinformationstatisticsreferencetableseasonallyadjusted

¹⁸ www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/jobsandvacanciesintheuk/september2021

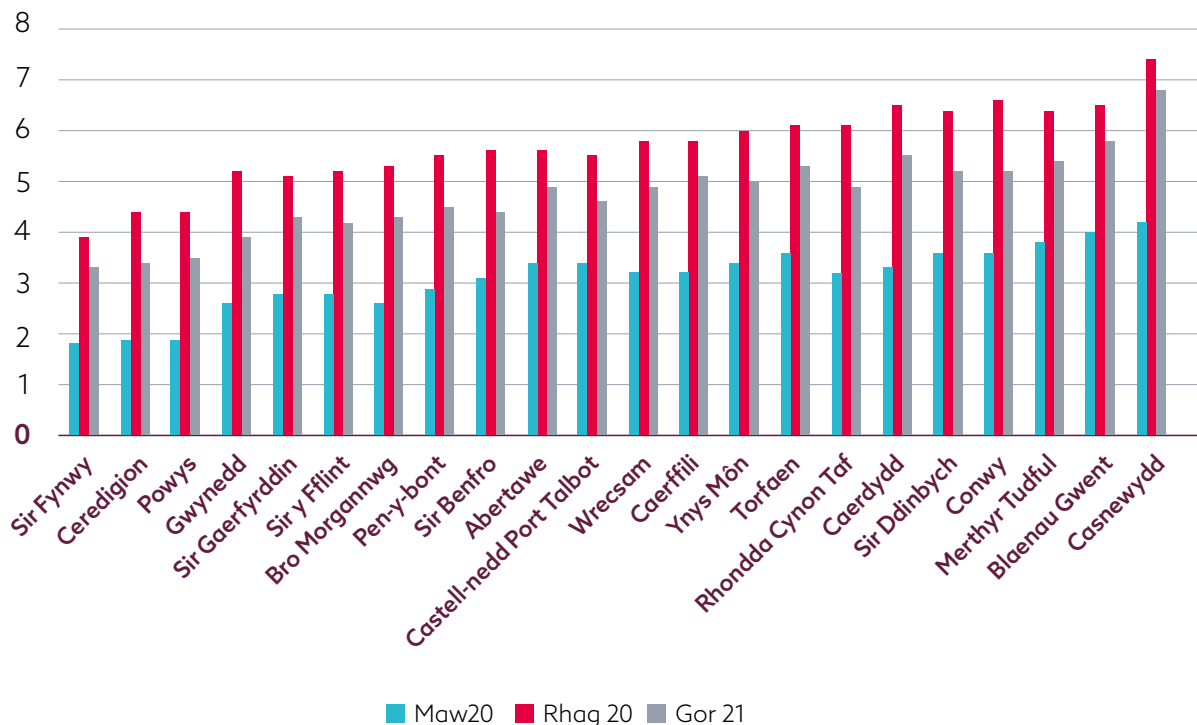
Gostyngiad yn nifer y rhai oedd yn hawlio budd-dal diweithdra ym mis Gorffennaf 2021.

Cynyddodd y cyfrif o ran nifer yr hawlwr budd-daliadau cysylltiedig â diweithdra'r DU o 2.59 miliwn ym mis Ionawr i 2.65 miliwn ym mis Ebrill, ond yna gostyngodd i 2.26 miliwn ym mis Gorffennaf 2021.¹⁹ Gostyngodd hawlwr budd-daliadau'r DU 0.4 miliwn yn y flwyddyn hyd at Orffennaf 2021. Ym mis Gorffennaf 2021, hawliodd 93,175 o bobl yng Nghymru fudd-daliadau cysylltiedig â diweithdra (hafal i 4.8% o'r boblogaeth oedran gweithio), i lawr o 110,400 ym mis Ebrill 2021 a 109,000 ym mis Ionawr 2021. Yn ôl y data diweddaraf sydd ar gael ar gyfer

Gorffennaf 2021, yr ardaloedd yng Nghymru sydd â'r gyfran uchaf o'r boblogaeth mewn oedran gweithio a hawliodd fudd-daliadau cysylltiedig â diweithdra oedd Casnewydd (6.8%), Blaenau Gwent (5.8%) a Chaerdydd (5.5%), a chyda'r gyfran isaf, Powys (3.5%), Ceredigion (3.4%) a Mynwy (3.3%) (Ffigur 2). Mae angen bod yn ofalus mewn unrhyw ddehongliadau yma, gan na ellir sefydlu'r duedd sylfaenol eto gyda'r cynllun seibiant swyddi yn dod i ben ddim ond yn ddiweddar.

Ffigur 2.

Cyfran y bobl oedran gweithio sy'n hawlio budd-daliadau sy'n gysylltiedig â diweithdra fesul awdurdodau lleol Cymru



Ffynhonnell: [SYG, 2021](#)

¹⁹ www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/unemployment/datasets/claimantcountbyunitaryandlocalauthorityexperimental

Dirywiad mawr mewn swyddi ar y cynllun seibiant.

Yng nghanol y broses o ail agor yr economi, gostyngodd nifer y swyddi ar y cynllun seibiant yn y DU yn sylweddol. Gostyngodd swyddi ar y cynllun seibiant y DU o oddeutu pum miliwn ym mis Ionawr i 4.3 miliwn ar ddiwedd mis Ebrill ac ymhellach i 1.9 miliwn erbyn diwedd mis Mehefin 2021. Mae data dros dro yn awgrymu bod nifer y swyddi yn y DU ar y cynllun seibiant swyddi oddeutu 1.3 miliwn ar ddiwedd mis Awst.²⁰ Roedd bron i 11.7 miliwn o swyddi wedi cael eu cefnogi i gyd trwy gyfrwng y Cynllun Cadw Swyddi Coronafeirws erbyn canol mis Medi 2021, gyda chyfanswm gwerth cronol hawliadau'r Cynllun Cadw Swyddi yn y DU yn codi o £64 biliwn ym mis Mai i £69.3 biliwn erbyn canol mis Medi 2021.

Roedd gan Gymru un o'r gostyngiadau mwyaf mewn swyddi ar y cynllun seibiant swyddi ledled

y DU. Gostyngodd y cyflogau a gafodd eu rhoi ar y cynllun seibiant swyddi o 183,400 ddiwedd mis Ionawr i 134,700 ddiwedd mis Ebrill ac ymhellach i 36,000 ar 31 Awst 2021, sy'n hafal i oddeutu 4% o gyfanswm y swyddi yng Nghymru sy'n gymwys ar gyfer y cynllun seibiant swyddi (i lawr o 10% ym mis Ebrill). Mae angen bod yn ofalus wrth ddehongli ffigurau'r cynllun seibiant swyddi lleol a rhanbarthol oherwydd eu bod yn seiliedig ar wybodaeth cyfeiriad preswyl y gweithwyr, ac felly nid ydynt yn cipio effeithiau cymudo h.y. gallai gweithle gweithiwr fod mewn rhanbarth gwahanol. Mae Ffigur 3 yn dangos gostyngiad yn y gyfradd derbyn y cynllun seibiant swyddi o ym mhob awdurdod lleol rhwng Ebrill ac Awst 2021, gyda chyfraddau derbyn ym mhob ardal awdurdod lleol yn amrywio o 3% i 4% erbyn diwedd mis Awst.

Ffigur 3.

Cyfradd manteisio ar Gynllun Seibiant Swyddi ar draws awdurdodau lleol Cymru, ar 30 Ebrill a 30 Gorffennaf 2021 (% y gyflogaeth gymwys)



Ffynhonnell: [Llywodraeth y DU](#)

²⁰ www.gov.uk/government/statistics/coronavirus-job-retention-scheme-statistics-7-october-2021/coronavirus-job-retention-scheme-statistics-7-october-2021

Rhagolygon economi'r DU a Chymru.

Mae Banc Lloegr yn rhagweld y bydd CDG y DU yn codi 7.25% yn 2021. Rhagwelodd y Banc hefyd gyfradd ddiweithdra o 4.75% yn 2021 (i lawr o 5% fel y rhagwelwyd ym mis Mai), cyn cwmpo i 4.25% yn 2022.

Yn eu Rhagolygon Economaidd y DU ar gyfer yr Haf, rhagwelodd y Sefydliad Cenedlaethol Ymchwil Economaidd a Chymdeithasol (SCYEC) na fydd Cymru, ochr yn ochr â Gogledd Ddwyrain, Swydd Efrog a Humber a Gogledd Iwerddon, wedi gwella i lefelau cyn-bandemig

o GYG erbyn Ch4 2024. Rhagwelir y bydd GYG yng Nghymru yn Ch4 2024 4 0.5% yn is na lefel Ch4 2019.²¹ Fodd bynnag, rhagwelir y bydd gan Gymru'r twf cyflogaeth mwyaf cadarn ymhlith y gweinyddiaethau datganoledig. Yn ôl SCYEC, rhagwelir y bydd cyflogaeth yng Nghymru wedi rhagori ar lefelau Ch4 2019 erbyn diwedd 2022. Mewn cyferbyniad, mae SCYEC yn rhagweld cyfradd ddiweithdra o 4.1% yng Nghymru yn 2020/21 (3.9% yn y DU), 4.9% yn 2021 / 22 (5.1% yn y DU), a 5.8% yn 2022/23 (5.3% yn y DU).

²¹ www.niesr.ac.uk/sites/default/files/publications/UK%20outlook%20Summer%202021_0.pdf

- Bu cynnydd mewn genedigaethau busnes a marwolaethau yng Nghymru yn y flwyddyn hyd at Ch2 2021, er i enedigaethau busnes a marwolaethau ostwng yn ystod y chwarter i Ch2 2021.
- Mae gwell amodau busnes yn cael eu hadlewyrchu yng nghanlyniadau'r arolwg diweddar ar gyfer Ch2 2021 o gynnydd yn nifer BBaCh y DU a Chymru sy'n bwriadu tyfu, tra bod Mynegeion Hyder Busnesau Bach y DU a Chymru wedi parhau'n gadarnhaol.
- Roedd ymadawiad y DU o'r UE yn rhwystr i dwf i un o bob pump o BBaCh yn y DU a Chymru. Yn ogystal, roedd mwy na chwech o bob deg busnes o Gymru yn wynebu costau ychwanegol ers diwedd cyfnod trosglwyddo'r UE.

Hyder cwmnïau bach yn parhau i fod yn gadarnhaol

Arhosodd Mynegai Busnesau Bach y DU²² yn gadarnhaol am yr ail chwarter yn olynol yn Ch2 2021. Yn dilyn y cwmp o -5 yn Ch2 2020 i -32 yn Ch3 2020 ac ymhellach i -49 yn Ch4 2020, fe adlamodd y Mynegai i +27 yn y chwarter i Ch1 2021 ond gostyngodd ychydig i +18 yn Ch2 2021.²³ Mae ailagor yr economi wedi cyfrannu at gynnydd mewn costau, gyda 53% o'r BBaCh a arolygwyd yn nodi eu bod wedi wynebu cynnydd yng nghostau gweithredu cyffredinol o gymharu â'r chwarter blaenorol. Y prif achosion a nodwyd dros y newid mewn costau busnes oedd mewnbynnau (dewiswyd y categori hwn gan 43% o'r ymatebwyr) a chostau llafur (a ddewiswyd gan 36% o'r ymatebwyr).

Mae mynegai hyder BBaCh y DU yn parhau i fod yn gadarnhaol ym mhob sector yn Ch2 2021

Y sectorau sydd wedi wynebu cyfyngiadau clo difrifol a chrebachiadau yn y galw a gafodd y twf chwarterol mwyaf trawiadol, sef lletygarwch (mynegai hyder o +64 o +15 yn Ch1 2021) a hamdden (+29 o +7).

²² Mynegai wedi'i bwysoli yw'r Mynegai Busnesau Bach o'r ymatebion i'r cwestiwn: 'O ystyried perfformiad cyffredinol eich busnes, tra'n anwybyddu unrhyw amrywiadau tymhorol arferol yr adeg hon o'r flwyddyn, sut ydych chi'n gweld rhagolygon busnes dros y tri mis nesaf, o'i gymharu â'r tri mis blaenorol?' Rhoddir y pwysidiadau canlynol i gyfran y cwmnïau sy'n adrodd 'llawer gwell': +2, ychydig yn well +1, tua'r un fath 0, ychydig yn waeth -1 ac yn waeth o lawer -2; mae'r Mynegai Busnesau Bach yn deillio o swm y ffactorau hyn "(FBB, 2020).

²³ FfBB (2021). Llais mynegai busnesau bach FfBB, Chwarter 2 2021. Ar gael yn: www.fsb.org.uk/static/eeb7a998-ca47-4b7f-98b4d48b144990c8/FSB-Voice-of-Small-Business-Index-Quarter-2-2021.pdf

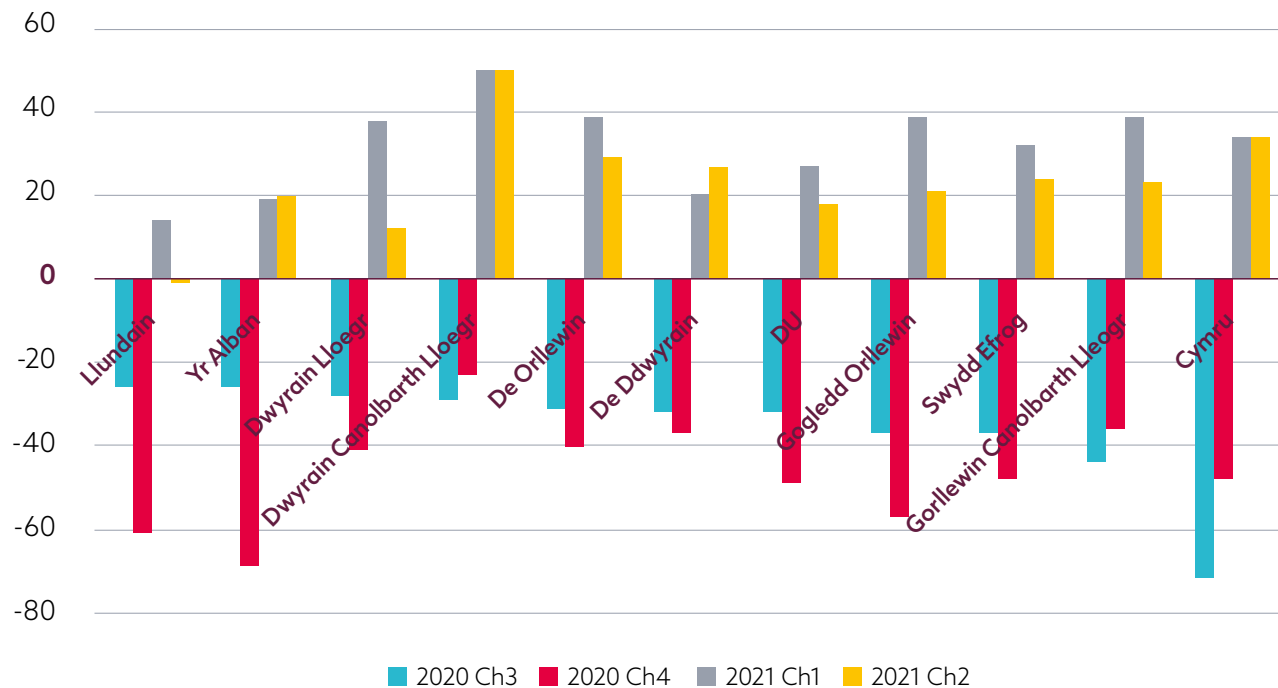
Mae hyder BBaCh Cymru yn Ch2 2021 yn parhau i fod yn gadarnhaol ond yn ddigyfnewid.

Adroddodd FfBB fod hyder BBaCh yng Nghymru wedi aros yn ddigyfnewid yn Ch2 2021. Gwelodd Cymru hyder BBaCh yn adlamu

o -48 yn Ch4 2020, y pedwerydd isaf yn y DU, i diriogaeth gadarnhaol (+34) yn Ch1 2021 ac yn aros ar yr un lefel yn Ch2 2021.

Ffigur 4.

Mynegai Busnesau Bach, rhanbarthau'r DU, Ch3 2020 - Ch2 2021



Ffynhonnell: [Mynegai Llais Busnesau Bach FfBB Ch2 2021](#)

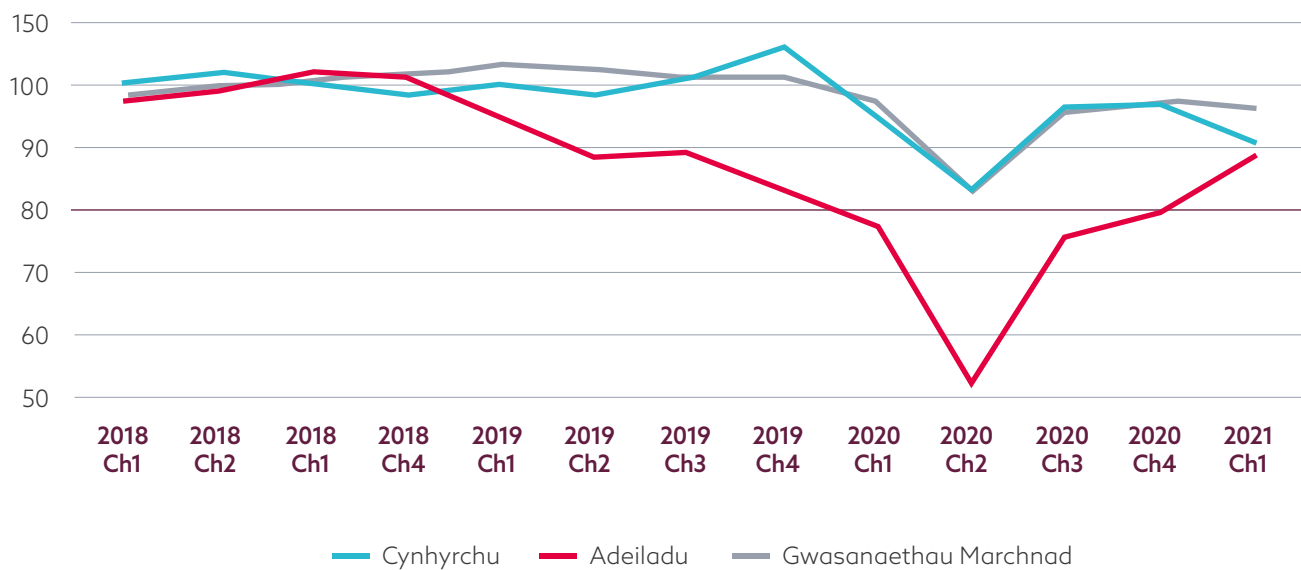
Roedd twf allbwn ar draws y sectorau cynhyrchu a gwasanaethau marchnad yn negyddol yn Ch1 2021.

Parhaodd allbwn yn y diwydiant adeiladu i wella yn Ch1 2021, tra bod gwasanaethau cynhyrchu a marchnad yn cofnodi twf negyddol. Mae Ffigur 5 yn dangos y symudiad chwarterol ym mynegeion Cymru o allbwn mewn gwasanaethau cynhyrchu, adeiladu a marchnad rhwng Ch1 2018 a Ch1 2021. Gostyngodd mynegai gwasanaethau'r farchnad ychydig o 96.8 yn Ch4 2020 i 96.3 yn Ch1 2021. Dirywiodd y mynegai cynhyrchu hefyd, gan ostwng o 96.9 yn Ch4 2020 i 91.1 yn Ch1 2021. Yn y sector

gweithgynhyrchu, roedd cyfyngiadau'r cyfnod clo yn effeithio'n arbennig ar weithgynhyrchu ac atgyweirio eraill, a'r sectorau golosg a chynhyrchion petroliwm wedi'u mireinio, gydag allbwn yn y sectorau hyn yn gostwng yn sydyn yn ystod chwarter cyntaf 2021. Parhaodd y mynegai adeiladu, a gafodd ei effeithio'n ddifrifol gan ataliadau gorfodol ar brosiectau mawr yn ystod y broses gloi yn ystod hanner cyntaf 2020 i adfer, gyda'r mynegai yn cyrraedd gwerth o 88.5 yn Ch1 2021, i fyny o 79.5 yn Ch4 2020.

Ffigur 5.

Mynegeion allbwn Cymru: tueddiadau Ch1 2018 - Ch1 2021 (2018 =100)



Ffynhonnell: Stats Cymru, [Mynegeion Cynhyrchu ac Adeiladu Cymru \(2018 = 100\) yn ôl adran a blwyddyn](#) a [Mynegai Gwasanaethau'r Farchnad \(2018 = 100\) yn ôl blwyddyn ac ardal](#)

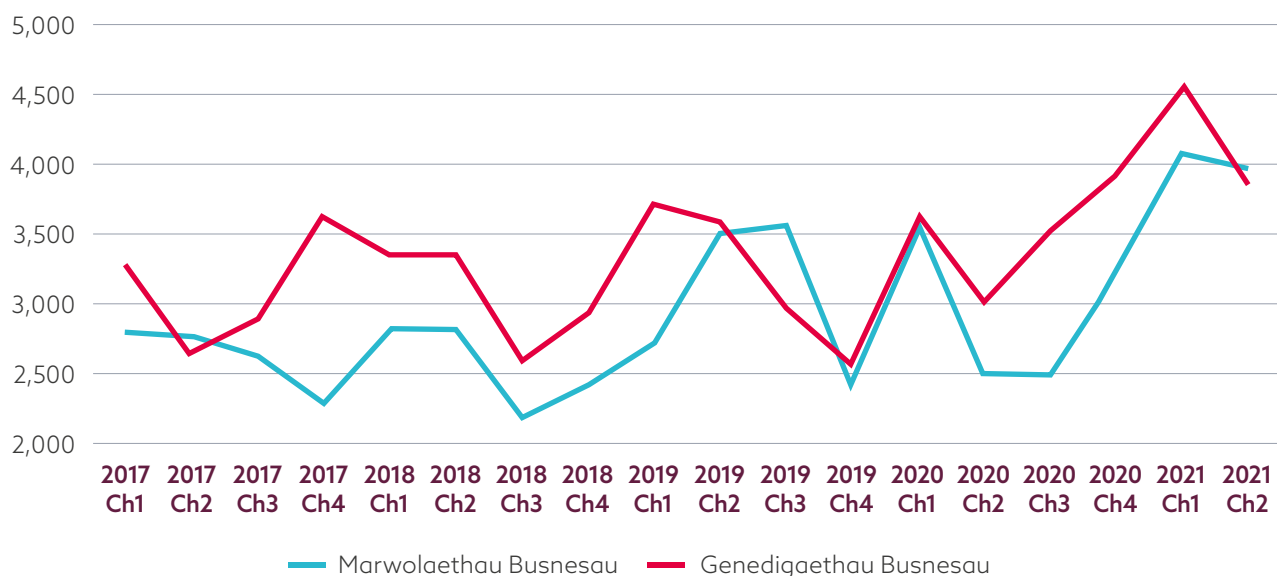
Cynnydd mewn genedigaethau a marwolaethau busnes yn y flwyddyn hyd at Ch2 2021

Mae ffigurau a ddarparwyd gan SYG yn dangos bod genedigaethau busnes y DU wedi cynyddu 28% o 75,585 yn Ch2 2020 i 96,895 yn Ch2 2021. Cododd nifer y marwolaethau busnes 44% o 73,580 yn Ch2 2020 i 105,455 yn Ch2 2021, 20% yn uwch na chyfartaledd cau busnesau yn ail chwarter y blynyddoedd calendr rhwng 2017 a 2020, gan dynnu sylw at oblygiadau'r pandemig a mesurau'r clo ar yr economi fusnes.²⁴ Yn ôl Beauhurst,²⁵ roedd ymyrraeth Llywodraeth y DU yn fwy effeithiol a chyflym nag yng nghyfnod argyfwng economaidd byd-eang 2008. Rhwng 2008 a 2009, cododd nifer yr ymgorfforiadau busnes 4%, tra cynyddodd marwolaethau busnes dros 120% (caewyd tua 53,000 o gwmnïau). Cofnodwyd tua 780,000 o enedigaethau busnes yn 2020, 13% yn uwch nag yn 2019, tra gostyngodd marwolaethau busnes 26% rhwng 2019 a 2020.

Mae Cymru yn dilyn tuedd debyg o gymharu â thuedd y DU, gan fod genedigaethau busnes a marwolaethau wedi cofnodi codiadau blynyddol yn Ch2 2021. Cododd genedigaethau busnes 28% yn y flwyddyn i Ch2 2021, gan gynyddu o 3,005 yn Ch2 2020 i 3,860 yn Ch2 2021. Cynyddodd marwolaethau busnes yng Nghymru 59% yn y flwyddyn i Ch2 2021, gan godi o 2,490 yn Ch2 2020 i 3,950 yn Ch2 2021. Mae Ffigur 6 yn dangos y gwahaniaeth rhwng marwolaethau busnes (3,950) a genedigaethau busnes (3,860) yn Ch2 2021, gan dynnu sylw at y ffaith bod y duedd gynyddol o enedigaethau busnes a marwolaethau ers Ch3 2020 (a gyda genedigaethau yn fwy na marwolaethau) wedi newid yn Ch2 2021 gyda marwolaethau busnes nawr ychydig yn uwch na genedigaethau. Fodd bynnag, mae Ffigur 6 hefyd yn dangos anwadalarwydd y data hwn.

Ffigur 6.

Genedigaethau a marwolaethau busnes chwarterol yng Nghymru



Ffynhonnell: [Demograffeg busnes, ystadegau arbrofol chwarterol, y DU](#)

²⁴ www.ons.gov.uk/businessindustryandtrade/business/activitysizeandlocation/datasets/businessdemographyquarterlyexperimentalstatisticsuk

²⁵ www.beauhurst.com/blog/government-covid-business-support-analysis

Nododd yr Arolwg Effeithiau ac Amodau Busnes (AEAB),²⁶ am y cyfnod rhwng 9 a 22 Awst 2021, fod 99.1% o'r cwmnïau a arolygwyd yng Nghymru yn parhau i fasnachu, y gyfradd uchaf yn rhanbarthau'r DU. Nododd tua 27.5% o'r busnesau a ymatebodd yng Nghymru gwmp mewn trosiant am y pythefnos diwethaf yn arwain at yr Arolwg, o'i gymharu â disgwyliadau arferol ar gyfer yr adeg hon o'r flwyddyn. Ymhlith cwmnïau o Gymru nad oeddent wedi rhoi'r gorau i fasnachu'n barhaol, nododd bron i 37% na fyddai eu cronfeydd arian parod yn para mwy na chwe mis. Er y dylid bod yn ofalus wrth gymharu cymariaethau'r gwahanol rowndiau o AEAB SYG gan nad yw'r samplau ym mhob ton o'r arolwg yr un peth, nododd arolwg AEAB am y cyfnod 8 i 21 Chwefror fod 48% o'r cwmnïau a arolygwyd yng Nghymru, nad oedd ganddynt gronfeydd wrth gefn na llif arian ar ôl am hyd at chwe mis o weithrediadau. Fodd bynnag, roedd 69% o'r busnesau a ymatebodd o'r arolwg 9 i 22 Awst yn hyderus iawn y byddant yn goroesi'r tri mis nesaf.

Disgrifiodd Arolwg Masnach Cymru 2019²⁷ gyd-destun masnach economi Cymru cyn dechrau'r pandemig. Cymerodd tua 8,000 o gwmnïau o Gymru ran yn yr arolwg. Cyfanswm gwerth y gwerthiannau gan gwmnïau sydd wedi'u lleoli yng Nghymru oedd £105.3bn. Aeth ychydig dros hanner y gwerthiannau gan gwmnïau o Gymru i gwsmeriaid yng Nghymru, 25% i rannau eraill o'r DU, 15% i weddill yr UE a 3% i weddill y byd. Ar draws y bandiau maint, gwnaed 6% o werthiannau cwmnïau bach yn rhyngwladol, o'i gymharu ag 20% o werthiannau maint canolig a 24% o fusnesau mawr. Cyfanswm gwerth y pryniannau gan gwmnïau sy'n gweithredu yng Nghymru

oedd £66.9bn. Prynwyd oddeutu £31 biliwn o BBaCh. Daeth un o bob tri trafodiad o blith cwsmeriaid yng Nghymru, 41% o rannau eraill o'r DU, 8% o weddill yr UE a 6% o weddill y byd. Mewnforion oedd tua 12% o'r pryniannau gan fusnesau bach. Roedd hanner mewnforion y busnesau bach yn dod o'r UE, o'i gymharu â 55% o fewnforion cwmnïau mawr a 75% o fewnforion cwmnïau canolig eu maint.

Yr Arolwg Busnesau Bach Hydredol: Cyflogwyr BBaCh 2020²⁸ oedd yr arolwg cynhwysfawr cyntaf a gynhaliwyd ar gyfer BBaCh yn ystod pandemig Covid-19. Roedd yr arolwg yn cwmpasu'r cyfnod Medi 2020 i Ebrill 2021, ac yn cynnwys ymatebion gan 5,600 o BBaCh y DU.

Nododd bron i un o bob tri pherchennog BBaCh yn y DU a ymatebodd i'r Arolwg Busnesau Bach Hydredol lefelau cyflogaeth is na blwyddyn yn flaenorol. Nododd mwy na hanner cyflogwyr BBaCh y DU (56%) gwmp mewn trosiant blynyddol yn y 12 mis blaenorol, gyda Chymru yn cofnodi cyfradd o 54%.

Yn ôl y disgwyl, roedd y rhwystr mawr i dwf yn 2020 yn ymwneud â phandemig Covid-19 yn y DU (71% o'r holl ymatebwyr) a Chymru (59%). Yr ail rhwystr pwysicaf i dwf yng Nghymru oedd recriwtio a sgiliau staff (38% o ymatebwyr Cymru). Canfuwyd mai cystadleuaeth yn y farchnad oedd y trydydd rhwystr mwyaf arwyddocaol yng Nghymru (33%). Cymerodd y rhan fwyaf o gyflogwyr BBaCh Cymru gamau penodol mewn perthynas â'u gweithluoedd yn ystod y pandemig gyda 68% yn rhoi staff ar y cynllun seibiant swyddi, 52% yn lleihau oriau gwaith staff, a 32% yn darparu cyfleusterau ar gyfer gweithio o bell (yn is na chyfartaledd y DU o 37%).

²⁶ www.ons.gov.uk/economy/economicoutputandproductivity/output/datasets/businessinsightsandimpactontheuconomy

²⁷ gov.wales/trade-survey-wales-2019-html

²⁸ assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1010738/LBSB_2020_SME_Employers.pdf

Datgelodd Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRC²⁹ ar gyfer Ch2 2021 fod tua 56% o'r BBaCh a ymatebodd yn nodi bod incwm yn sefydlog neu'n cynyddu, i fyny o 32% yn Ch4 2020. Roedd mwy na hanner y BBaCh a ymatebodd (52%) yn bwriadu tyfu (i fyny o 42% yn 2020 Ch4) gan eu bod yn credu bod y 'dyfodol yn cynnig cyfleoedd' (32% o'r BBaCh a arolygwyd, i fyny o 24%). Yng Nghymru, cynyddodd cyfran y BBaCh a ymatebodd sy'n bwriadu tyfu o 31% yn Ch2 2020 i 47% yn Ch4 2020 ac ymhellach i 49% yn Ch2 2021.

Mae'n ymddangos bod amodau busnes wedi gwella yn y flwyddyn hyd at Ch2 2021. Yn Ch2 2020, roedd dau o bob deg o BBaCh y DU a ymatebodd yn disgwyl dirywiad sylweddol mewn incwm, o'i gymharu â chwech o bob deg o BBaCh y DU yn Ch2 2020. Dim ond 15% oedd cyfran BBaCh y DU a nododd dwf

ar gyfer 2021 Ch2, i fyny o 13% yn Ch1 2021, ond yn is na lefelau Ch2 2020 (34%). Dim ond 5% o'r ymatebwyr yn y sector lletygarwch a nododd dwf yn Ch2 2021. Gwelodd amaethyddiaeth (21%) a gweithgareddau gwasanaeth busnes (20%) y gyfran uchaf o BBaCh a nododd dwf yn Ch2 2021.

Yn ôl Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRC ar gyfer 2021 Ch2, pandemig Covid-19 oedd y rhwystr mwyaf sylweddol yn dal i fod o i redeg y busnes yn ystod y 12 mis nesaf, er roedd hyn yn llawer is na blwyddyn ynghynt (45% yn 2021 Ch2 o'i gymharu â 68% yn Ch2 2020). Dim ond chwech o bob deg o BBaCh y DU a ymatebodd a nododd elw yn Ch2 2021, gan nodi'r lefel isaf a welwyd hyd yma yn adroddiadau Monitor Cyllid BBaCh, ac ymhell islaw'r lefel 2019 cyn-bandemig (82%).

²⁹ www.bva-bdrc.com/wp-content/uploads/2021/08/SME-charts-Ch2-2021-FINAL-all.pdf

Trosglwyddo o'r UE yn parhau.

Mae deg mis bellach wedi mynd heibio ers diwedd y cyfnod trosglwyddo a gweithredu'r rheolau masnach newydd rhwng y DU a'r UE. Cynyddodd cyfanswm mewnfurion nwyddau'r DU 12.4% yn y chwarter i Ch2 2021,³⁰ oherwydd twf chwarterol mewnfurion o wledydd yr UE (12.3%) a gwledydd y tu allan i'r UE (12.6%). Cofnododd cyfanswm allfurion nwyddau hefyd newid chwarterol cadarnhaol o 12.5% yn Ch2 2021, wedi'i yrru bron yn gyfan gwbl trwy gynyddu allfurion i wledydd yr UE, a gynyddodd 26.3% yn y chwarter i Ch2 2021. Roedd y twf mewn allfurion i'r UE yn arbennig o gryf yn y sector cemegolion. Mae'r SYG wedi awgrymu bod hyn yn debygol o fod yn gysylltiedig ag ymdrech frechu coronafeirws (Covid-19) a gynyddodd yn sylweddol ledled Ewrop ym mis Ebrill, Mai a Mehefin 2021.³¹

Yn ôl data masnach nwyddau rhyngwladol Cymru,³² gwerth nwyddau a allforiwyd o Gymru oedd £13.5 biliwn ar gyfer y flwyddyn Mehefin 2021, cwmp o 13% o'i gymharu â'r flwyddyn a ddaeth i ben Mehefin 2020. O'r cyfanswm gwerth hwn, aeth 62% o allfurion o Gymru i'r UE. Yn ystod y flwyddyn hyd at fis Mehefin 2021, bu gostyngiad o bron i 12% yng ngwerth allfurion o Gymru i'r UE a gostyngiad o bron i 15% mewn allfurion y tu allan i'r UE. Gwerth nwyddau a fewnforiwyd i Gymru oedd £14.4 biliwn yn y flwyddyn a ddaeth i

ben Mehefin 2021, i lawr 10.5% o'i gymharu â'r flwyddyn a ddaeth i ben Mehefin 2020. Mae'r dirywiad hwn yn ymwneud â chwymp o fewnfurion o wledydd y tu allan i'r UE o 18.3%, gyda mewnfurion o'r UE yn cynyddu 2.8%.

Mae rhai tueddiadau masnachu cychwynnol ar ôl Brexit ar gyfer BBaCh wedi dod i'r amlwg. Canfu'r Arolwg Hydredol BBaCh: Cyflogwyr BBaCh 2020³³ fod 23% o gyflogwyr BBaCh y DU wedi crybwyll ymadawiad y DU o'r UE fel rhwystr i dwf. Allforiodd tua 20% o gyflogwyr BBaCh y DU nwyddau neu wasanaethau dramor yn 2020, cyfradd sydd bron yn ddigyfnewid er 2012. Roedd cwmnïau canolig yn canolbwyntio mwy ar allforio: allforiodd 29% o berchnogion BBaCh eu maint yn 2020, o gymharu â 24% o fusnesau bach a 18% o ficro-fentrau.

Dangosodd arolwg AEAB / BICS am y cyfnod rhwng 9 a 22 Awst 2021³⁴ fod tua 7% o'r cwmnïau o Gymru a ymatebodd wedi gwneud newidiadau i'w cadwyni cyflenwi yn ystod y cyfnod pontio Brexit, gyda bron i 57% yn penderfynu defnyddio mwy o gyflenwyr y DU. Y cytundeb masnach newydd rhwng y DU a'r UE oedd prif achos y newidiadau hyn i hanner y busnesau Cymreig a ymatebodd. Roedd mwy na chwech o bob deg busnes Cymreig a ymatebodd yn wynebu costau ychwanegol oherwydd diwedd cyfnod pontio'r UE (gan ei fod yn uwch na chyfartaledd y DU, sef 56%).

³⁰ www.ons.gov.uk/economy/nationalaccounts/balanceofpayments/bulletins/uktrade/june2021

³¹ Gweler rhan 4: www.ons.gov.uk/economy/nationalaccounts/balanceofpayments/bulletins/uktrade/june2021

³² gov.wales/welsh-international-goods-trade-july-2020-june-2021

³³ assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1010738/LSBS_2020_SME_Employers.pdf

³⁴ www.ons.gov.uk/economy/economicoutputandproductivity/output/datasets/businessinsightsandimpactontheukeconomy

- Cynyddodd y defnydd o gyllid allanol ar gyfer BBaCh yn y DU ac yng Nghymru yn ystod Ch2 2021 gyda busnesau bach yn fwy tebygol o ddefnyddio cyllid allanol na busnesau micro a chanolig eu maint.
- Syrthiodd y cyfraddau llog cyfartalog ar fenthyciadau i BBaCh y DU yn ystod 2021 Ch2.
- Mae polisiau'r llywodraeth sy'n cefnogi cwmnïau a swyddi wedi cyfrannu at welliant estynedig yn y darlun risg credyd yng Nghymru yn ystod y 15 mis diwethaf.

Mae'r ochr gyflenwi ar gyfer cyllid a chyllid BBaCh Cymru wedi newid yn gyflym o ganlyniad i

ymyriadau wedi'u targedu i gynorthwyo cwmnïau y mae Covid-19 yn effeithio arnynt.

Pylodd y galw am greddy gan BBaCh yn Ch2 2021.

Mae crynodeb o amodau busnes³⁵ Asiantau Banc Lloegr yn nodi bod galw BBaCh am greddy wedi pylu yn Ch2 2021, gyrrwyd hynny yn sgil ailagor gweithgaredd economaidd ac roedd yn adlewyrchu llif arian ar raddfa uwch yn ail chwarter y flwyddyn. Mae yna arwyddion o welliant cymedrol o ran argaeledd credyd, er bod amodau credyd wedi parhau'n dynn i fusnesau yn y sectorau yr effeithiwyd arnynt fwyaf gan y pandemig. Adroddwyd hefyd bod lefel y ceisiadau am fenthyciad i Gynllun Benthyciad Adferiad (CBA) newydd Llywodraeth y DU yn isel,³⁶ o bosibl yn cael ei yrru gan welliant mewn hyder busnes a'r amodau tynnach sy'n gysylltiedig â'r cynllun newydd.

Yn ôl AEAB / BICS rhwng 9 a 22 Awst 2021, roedd ad-daliadau dyled wedi cynyddu yn ystod mis Awst ar gyfer tua 24% o ymatebwyr Cymru. Roedd bron i 3% o'r busnesau a ymatebodd yn disgwyl i'r ad-daliadau gynyddu ymhellach, tra bod saith o bob deg cwmni o Gymru a arolygwyd yn hyderus iawn y buasant yn cyflawni eu rhwymedigaethau dyled. Fodd bynnag, mae'r risg o fethu yn parhau i fod yn uchel. Nododd oddeutu 8.7% o'r cwmnïau o Gymru a arolygwyd

risg gymedrol o ansolfedd yn arolwg AEAB / BICS, yr uchaf ymhlith rhanbarthau'r DU.

Yn ôl Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRC ar gyfer Ch2 2021, cynyddodd y defnydd o gyllid allanol ar gyfer BBaCh y DU. Yn benodol, cododd BBaCh y DU sy'n defnyddio cyllid allanol o 40% yn Ch3 2020 i 44% yn Ch4 2020 ac ymhellach i 45% yn Ch2 2021. Canfuwyd bod cwmnïau bach yn defnyddio cyllid allanol lawer mwy na busnesau micro a chanolig (65% o gymharu â 57% a 35% yn y drefn honno). Yn yr un modd, mae BBaCh yng Nghymru sy'n defnyddio cyllid allanol wedi codi o 41% yn Ch3 2020 i 57% yn Ch2 2021 ac roedd busnesau bach hefyd yn fwy tebygol o ddefnyddio cyllid allanol na busnesau micro a chanolig (67% o gymharu â 47% a 53% yn y drefn honno.).

Yn ystod Ch2 2021, nododd bron i 21% o'r BBaCh a ymatebodd yn y DU eu bod yn defnyddio mwy o gyllid nawr nac yn y cyfnod cyn-bandemig, gyda'r gyfran yng Nghymru yn llawer uwch (27%, yr ail uchaf ledled y DU, islaw Gogledd Ddwyrain). Dechreuodd tua 11% o'r BBaCh a arolygwyd yng Nghymru fenthycia yn y pandemig.

³⁵ www.bankofengland.co.uk/agents-summary/2021/2021-Ch2

³⁶ www.bankofengland.co.uk/agents-summary/2021/2021-Ch2

Nododd Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRC Ch2 2021 fod yr awydd am gyllid yn y dyfodol wedi cynyddu ar gyfer BBaCh y DU. Cynyddodd yr angen am gyllid o 3% yn 2019 i 9% yn 2020 ac ymhellach i 15% yn hanner cyntaf 2021, gan godi ar draws yr holl fandiau maint ar wahân i fusnesau maint canolog. Yng Nghymru, nododd bron i 10% o BBaCh fod ganddynt gynlluniau i fenthyg neu adnewyddu cyllid yn ystod y tri mis nesaf, gyda hyn hefyd yn cynyddu yn ôl maint a busnesau canolog yw'r eithriad. Roedd dau ar bymtheg y cant o fusnesau newydd yng Nghymru yn bwriadu benthyg neu adnewyddu cyllid yn y tri mis nesaf, yr uchaf ymhlith unrhyw grŵp oedran busnes, i fyny o 13% yn 2019 ond i lawr o 21% yn 2020.

Nododd tua 37% o'r BBaCh a ymatebodd yn y DU eu bod yn hapus i ddefnyddio cyllid allanol i helpu'r busnes i dyfu yn hanner cyntaf 2021, i fyny o 33% yn 2020. Roedd mwyafrif llethol y BBaCh yng Nghymru (87%) yn seilio eu cynlluniau twf ar yr hyn y gallent ei fforddio yn 2021 Ch2, gydag 84% yn barod i dderbyn cyfradd twf arafach na chymryd mwy o gyllid. Fodd bynnag, fel BBaCh y DU, mae lleiafrif cynyddol yn hapus i ystyried defnyddio cyllid i gyflawni eu cynlluniau twf yn 2021 Ch2 (47%)

Cyfran BBaCh y DU a arolygwyd sy'n defnyddio cyllid allanol oedd 45% yn 2019, ond yna gostyngodd i 32% yn hanner cyntaf 2020 ac ar draws pob band maint. Defnyddiodd tua 44% o BBaCh a ymatebodd y DU gyllid allanol yn Ch4 2020, 42% yn Ch1 2021 a 45% yn Ch2 2021, a gyda hyn yn cael ei yrru gan fenthyciadau a grantiau a gefnogir gan y Llywodraeth. Ar draws BBaCh y DU, nododd 40% eu bod wedi chwistrellu cronfeydd personol, sef yr uchaf a gofnodwyd erioed yn yr arolwg. Yn yr un modd ar gyfer BBaCh yng Nghymru, mae'r defnydd o grantiau wedi codi o 8% yn Ch3 2020 i 18% yn Ch2 2021 ond mae hyn wedi

cyfateb â gostyngiad o 20% yn Ch3 2020 i 8% yn Ch2 2021 o BBaCh yng Nghymru sydd wedi cael chwistrelliadau o gronfeydd personol i'r busnes gan berchnogion / cyfarwyddwyr.

Yn ôl Ymchwil Cyfryngwyr BBaCh Banc Busnes Prydain 2021,³⁷ nododd 62% o BBaCh Cymru eu bod wedi ceisio cymorth cyllid allanol gan gynnwys cyllid grant y llywodraeth yn ystod y tair blynedd diwethaf. At hynny, nododd 70% o'r BBaCh a arolygwyd yng Nghymru fod y galw am gyllid yn fwy na'r cyflenwad cyllid (o'i gymharu â chyfartaledd y DU o 59%). Dywedodd tua 80% o ymatebwyr Cymru nad oes ganddynt yr offer da i gyflawni gostyngiadau yn eu baich dyled yn ystod y 12-18 mis nesaf (o gymharu â 69% yn y DU), a gyda 30% yn poeni am ad-dalu dyledion (DU) 19% ar gyfartaledd, gyda lefelau tebyg o ymatebwyr Cymru i Fonitor Cyllid BBaCh BVA BDRC ar gyfer 2021 Ch2 (25%) yn nodi'r un pryderon. Mae canfyddiadau *Ymchwil Cyfryngwyr BBaCh 2021* yn cyferbynnu ychydig â chanfyddiadau AEAB / BICS a nodwyd uchod ynglŷn â lefelau hyder wrth dalu ad-daliadau dyled. Mae'r arolygon yn ymdrin â gwahanol gyfnodau amser, ac mae *Ymchwil Cyfryngwyr BBaCh 2021* yn cynnwys meintiau sampl bach iawn i Gymru.

Nododd *Ymchwil Cyfryngwyr BBaCh 2021* hefyd mai diffyg ymwybyddiaeth o'r opsiynau sydd ar gael, mynediad at gyflenwad cyllid a gwrthwynebiad i ymgymryd â chyllid oedd y rhwystrau mwyaf sylweddol i alw BBaCh yng Nghymru. Cefnogir hyn gan Fonitor Cyllid BBaCh BVA BDRC ar gyfer canfyddiadau Ch2 2021 bod 47% o BBaCh yng Nghymru sy'n bwriadu benthyca yn ystod y tri mis nesaf yn hyderus y byddai eu banc yn cymeradwyo cais, gyda 39% o BBaCh â chynlluniau twf yn teimlo'r un peth, ond dim ond 7% sy'n nodi eu bod yn chwilio am ddarparwyr cyllid heblaw eu prif fanc.

³⁷ www.british-business-bank.co.uk/wp-content/uploads/2021/07/wales-national-slide-deck.pdf?dm_i=45HG,13TGI,6J3AIO,52IE8,1

Gostyngodd cyfraddau llog ar fenthyciadau i fusnesau bach a chanolig y DU ymhellach, a gostyngodd cyfradd twf blynyddol benthyciadau yn sydyn.

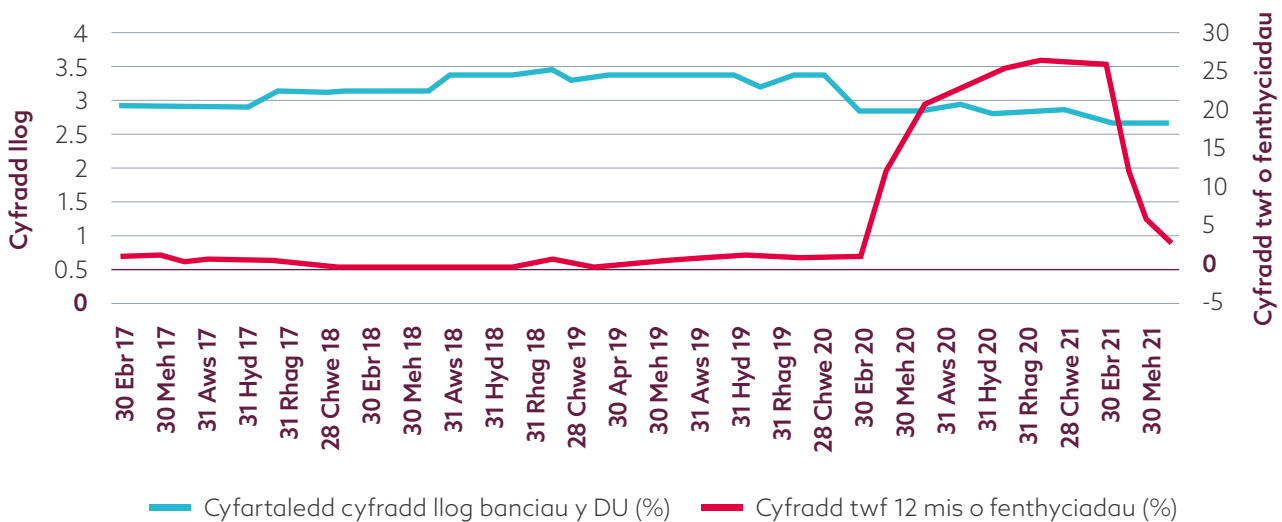
Mae Ffigur 7 yn dangos bod y cyfraddau llog cyfartalog ar fenthyciadau i BBaCh y DU wedi gostwng yn ystod Ch2 2021. Y gyfradd llog ar gyfartaledd oedd 2.65% ym mis Gorffennaf 2021, i lawr o 2.67% ym mis Ebrill 2021. Mae'r duedd sy'n dirywio yn adlewyrchu pryderon Banc Lloegr i leihau cost benthycia busnes yng ngoleuni'r risg gynyddol o ansolfedd.

Mae cynlluniau llywodraeth y DU ar gyfer cymorth busnes yn ystod Covid-19 wedi sbarduno

cynnydd sylweddol mewn benthycia BBaCh, er bod ceisiadau cyllid i gynlluniau Llywodraeth y DU wedi bod yn dirywio yn ystod y misoedd diwethaf. Adlewyrchir hyn yn Ffigur 7 sy'n dangos cwmp sylweddol yng nghyfradd twf blynyddol benthyciadau i BBaCh, o 25.5% ym mis Ebrill i ddim ond 2.8% ym mis Gorffennaf 2021. Gan fod argaeledd rhai cynlluniau a gefnogir gan y Llywodraeth wedi dod i ben, mae'r ffocws bellach ar y Cynllun Benthyciad Adferiad (CBA) a agorodd i geisiadau ar 6 Ebrill 2021.

Ffigur 7.

Cyfradd llog ar fenthyciadau i BBaCh y DU, a chyfraddau twf benthyciadau



Ffynhonnell: [Banc Lloegr](#)

Mae ffigurau Cyllid y DU yn dangos bod benthycia gros i BBaCh y DU wedi parhau i gofnodi gostyngiadau chwarterol ar ôl uchafbwynt Ch2 2020. Syrthiodd o £34.5 biliwn yn Ch2 2020 i £13.9

bilw yn Ch3 2020, £9.6 biliwn yn Ch4 2020 a £7.6 biliwn yn Ch1 2021, er bod hyn yn dal i fod 35% yn uwch na benthycia gros yn Ch1 2020.³⁸

³⁸ www.ukfinance.org.uk/sites/default/files/uploads/Business-Finance-Review-2021-Ch1-Final.pdf

Nodwyd bylchau cyflenwad ecwiti yn 2020.

Yn ôl *Ymchwil Cyfryngwyr BBaCh 2021*, disgwyilir y bydd galw cymharol isel yng nghyllid ecwiti yng Nghymru dros y 12-18 mis nesaf, o'i gymharu â chynhyrchion cyllid craidd. Canfu'r ymchwil fod 92% o'r busnesau bach a chanolig a ymatebodd yn cytuno bod angen cyllid dyled ychwanegol arnynt, tra bod dim ond 58% yn nodi y bydd angen ecwiti cam cynnar ychwanegol arnynt (yn is na chyfartaledd y DU, 68%), 64% yn

ddiweddarach ecwiti cam a 75% ecwiti cam twf. Nododd yr ymatebwyr heriau cyflenwi ar gyfer tegwch yng Nghymru. Nododd tua 55% o'r ymatebwyr fylchau cyllid mewn ecwiti cam cynnar a chyfnod twf. Fel y nodwyd yn gynharach, mae'r canlyniadau hyn yn seiliedig ar feintiau sampl arolwg bach, felly mae angen bod yn ofalus wrth ddehongli'r canfyddiadau.

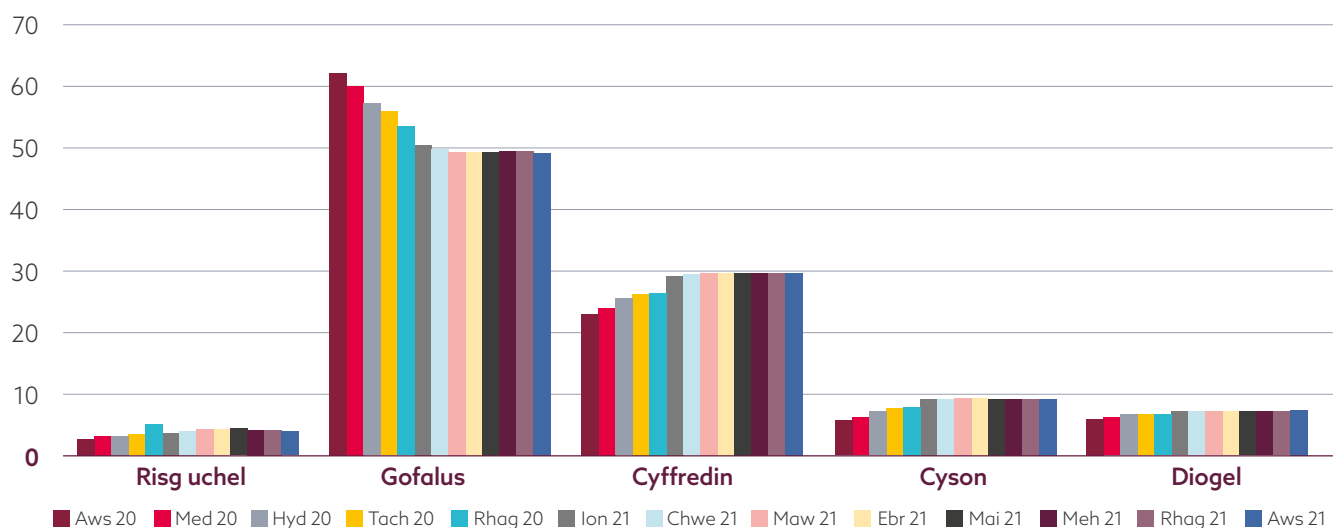
Cwmp mewn BBaCh mewn grŵp Risg Uchel, a gwelliant estynedig yng ngraddau risg credyd BBaCh Cymru.

Parhaodd graddfeydd risg credyd BBaCh Cymru i wella, yng nghanol ymestyn polisiâu'r llywodraeth sy'n cefnogi cwmnïau a swyddi. Parhaodd cyfran BBaCh Cymru yn y grŵp statws credyd Risg Uchel i ostwng, gan ostwng o 4.5% ym mis Mai i 4.2% ym mis Awst 2021. Mae cyfran y BBaCh yn y categorïau Gofalus, Cyffredin, Cyson a Diogel wedi aros yn ddigyfnewid i raddau helaeth o fis Mai i fis Awst 2021. Mae polisiâu'r llywodraeth

sy'n cefnogi cwmnïau a swyddi wedi cyfrannu at welliant estynedig yn y darlun risg credyd yng Nghymru yn ystod y 15 mis diwethaf. Mae'n werth ychwanegu bod nifer y BBaCh Cymru yng nghronfa ddata FAME, sef lle mae'r wybodaeth risg credyd yn deillio ohono, wedi cynyddu o 36,000 ym mis Awst 2020 i 54,500 ym mis Awst 2021, gyda chynnydd tebyg yn cael eu cofnodi yn holl weinyddiaethau datganoledig y DU.

Ffigur 8.

Cyfran y BBaCh yn ôl Risg Credyd yng Nghymru (%), Awst 2020 - Awst 2021



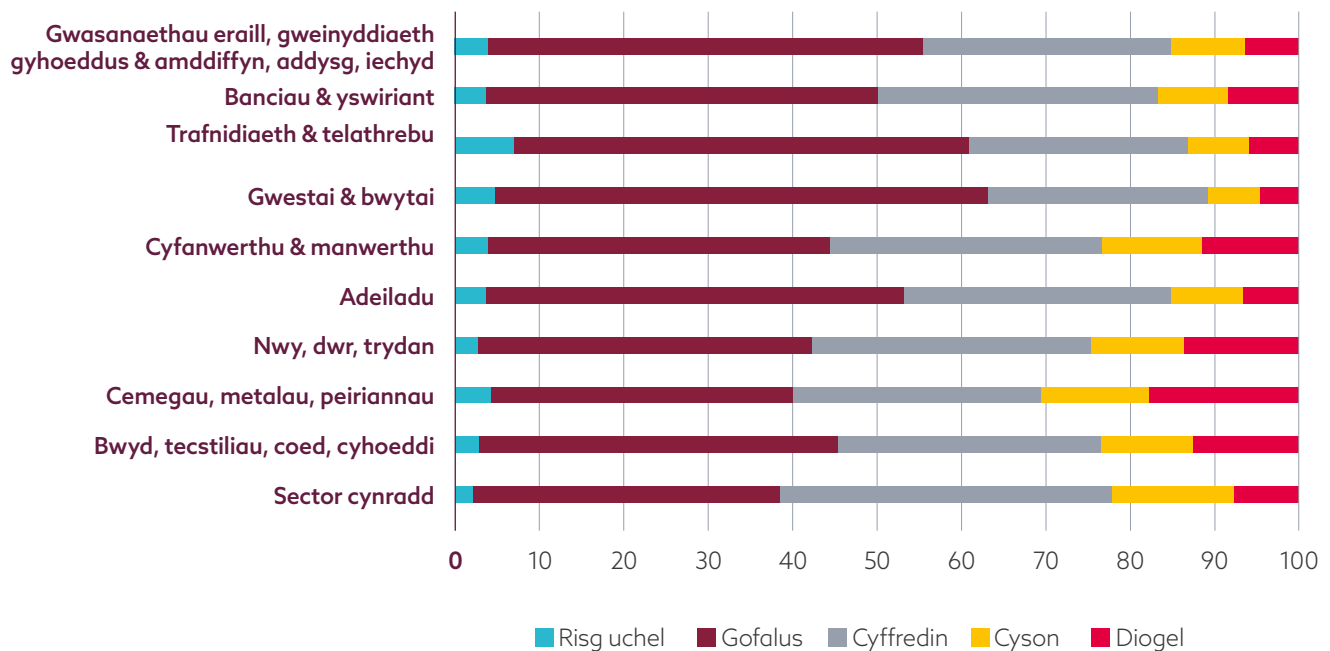
Ffynhonnell: [FAME](#), [Bureau van Dijk](#)

Mae Ffigur 9 yn dangos data ar gyfer risg credyd BBaCh Cymru yn ôl sector ym mis Awst 2021. Yn debyg i Adroddiadau Chwarterol diweddar, lletygarwch yn ogystal â thrafnidiaeth a thelathrebu oedd â'r gyfran

uchaf o BBaCh yn y grwpiau Risg Uchel a Gofalus. Sectorau mewn gweithgynhyrchu, fel cemegolion, metelau a pheiriannau yn ogystal â nwy, dŵr a thrydan, oedd â'r gyfran uchaf o BBaCh yn y categorïau Diogel a Cyson.

Ffigur 9.

Risg Credyd BBaCh yn ôl Sector, Awst 2021



Ffynhonnell: [FAME](#), [Bureau van Dijk](#)

- Oherwydd graddfa ddigynsail Cynllun Benthyciad Busnes Covid-19 Cymru (a ymrwymodd gyllid o dros £92 miliwn, gan gefnogi mwy na 1,330 o fusnesau yn ystod y flwyddyn ariannol ddiwethaf), bydd yn anodd cymharu data â'r flwyddyn flaenorol.
- Dirywiodd buddsoddiad a chyflogaeth a gefnogwyd gan weithgareddau Banc Datblygu Cymru yn y chwarter i Ch1 2021/22, gyda buddsoddiad benthyciad ac ecwiti yn gostwng.
- Denodd De-ddwyrain Cymru fwyafrif y buddsoddiad newydd am chwarter arall.
- Adeiladu gafodd y gyfran fwyaf o fuddsoddiad newydd yn Ch1 2021 / 22.

Mae'r adran hon yn crynhoi buddsoddiadau Banc Datblygu Cymru yn Ch1 2021/22. Mae'r holl ddata yn yr adran hon wedi deillio o gronfa ddata'r Banc Datblygu.

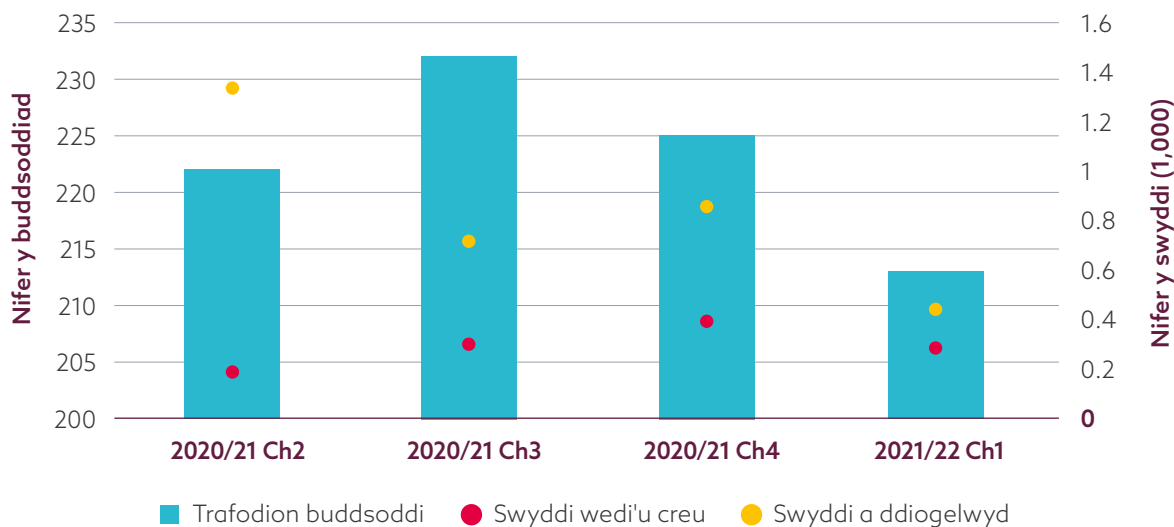
Cwmp mewn buddsoddiad a chyflogaeth a gefnogwyd yn Ch1 2021/22.

Gwnaeth Banc Datblygu Cymru 213 o drafodion buddsoddi yn Ch1 2021/22, yn gysylltiedig â 112 bagen. Mae hyn yn cymharu â Ch1 2020/21, pan oedd cyfanswm o 1,434 o drafodion buddsoddi, ond gyda'r mwyafrif helaeth yn ymwneud â Chynllun Benthyciad Busnes Covid-19 Cymru (CBBCC). Ac eithrio CBBCC roedd 141 o drafodion buddsoddi yn Ch1 2019/20, a 148 o drafodion buddsoddi yn Ch1 2019/20.

Mae trafodion buddsoddi i lawr o 225 yn Ch4 2020/21, 230 yn Ch3 2020/22 a 220 yn Ch2 2020/21. Buddsoddodd Banc Datblygu Cymru £20.7 miliwn yn Ch1 2021/22, i lawr o £26.6 miliwn yn 2020/21 Ch4. Y swm buddsoddi ar gyfartaledd yn Ch1 2021/22 oedd £97,000 i lawr o £118,000 yn Ch4 2020/21. Fe wnaeth y 213 o drafodion buddsoddi yn Ch1 2021/22 greu a diogelu 443 o swyddi cyflogaeth, o gymharu â 15,493 yn Ch1 2020/21, yr effeithiwyd arnynt gan fuddsoddiadau CBBCC.

Ffigur 10.

Trafodion buddsoddi a swyddi wedi'u creu a'u diogelu, Ch2 2020/21 - Ch1 2021/22



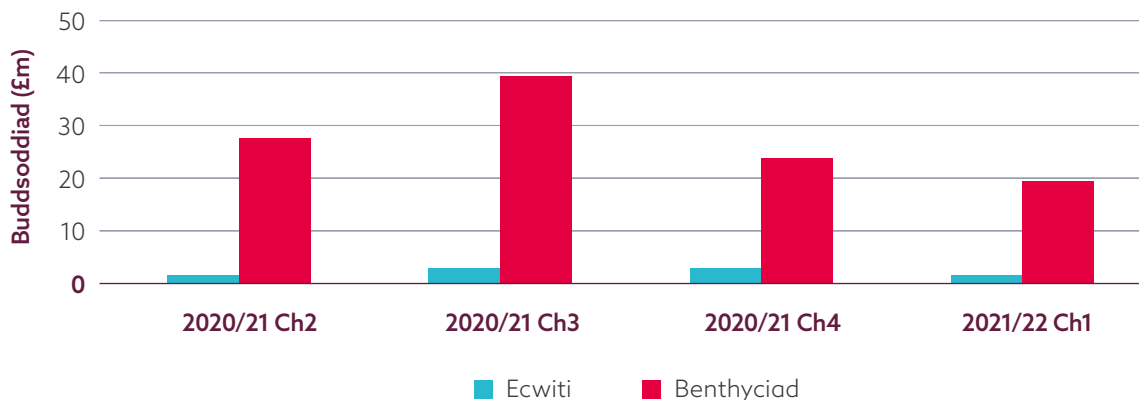
Dirywiad mewn buddsoddiad benthyciad a buddsoddiad ecwiti yn Ch1 2021/22.

Buddsoddiad benthyciad newydd oedd £19.2 miliwn yn Ch1 2021/22, i lawr o £101.5 miliwn yn 2020/21 Ch1 ond i fyny o £15.4 miliwn wrth

eithrio Cynllun Benthyciad Busnes Covid-19 Cymru. Roedd buddsoddiad ecwiti yn £1.4 miliwn yn Ch1 2021/22, i lawr o £7m yn Ch1 2020/22.

Ffigur 11.

Buddsoddiad Newydd yn ôl Math o Fuddsoddiad (£m), Ch2 2020/21- Ch1 2021/22



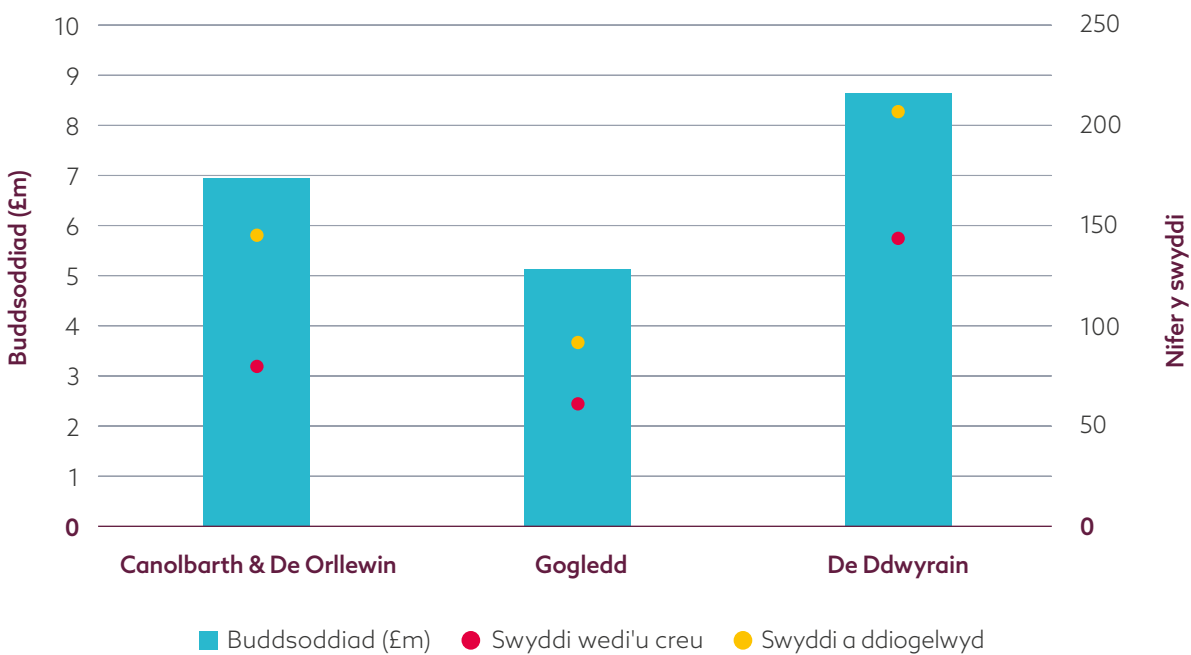
Denodd De Ddwyrain Cymru fwyafrif y buddsoddiad newydd yn Ch1 2021/22.

Yn debyg i gyfnodau blaenorol, gwnaed mwyafrif y buddsoddiadau i gwmnïau yn Ne Ddwyrain Cymru 2021/22 Ch1. Daeth buddsoddiad newydd yn Ne Ddwyrain Cymru, a hwn oedd yn lleoliad dros hanner yr holl gwmnïau yng Nghymru yn 2019, yn dod i gyfanswm o £8.6m, gan greu 142 a diogelu 64 o swyddi. Roedd y

buddsoddiad newydd yng Ngogledd Cymru oedd £5.1 miliwn ac yng Nghanolbarth a De-orllewin Cymru roedd yn £7 miliwn, gan adlewyrchu crynodiad busnes uwch yr olaf (roedd 32% o holl gwmnïau Cymru wedi'u lleoli yng Nghanolbarth a De-orllewin Cymru yn 2019, o'i gymharu â 24 % yng Ngogledd Cymru).

Ffigur 12.

Buddsoddiad yn ôl Lleoliad (£m), Ch1 2021/22



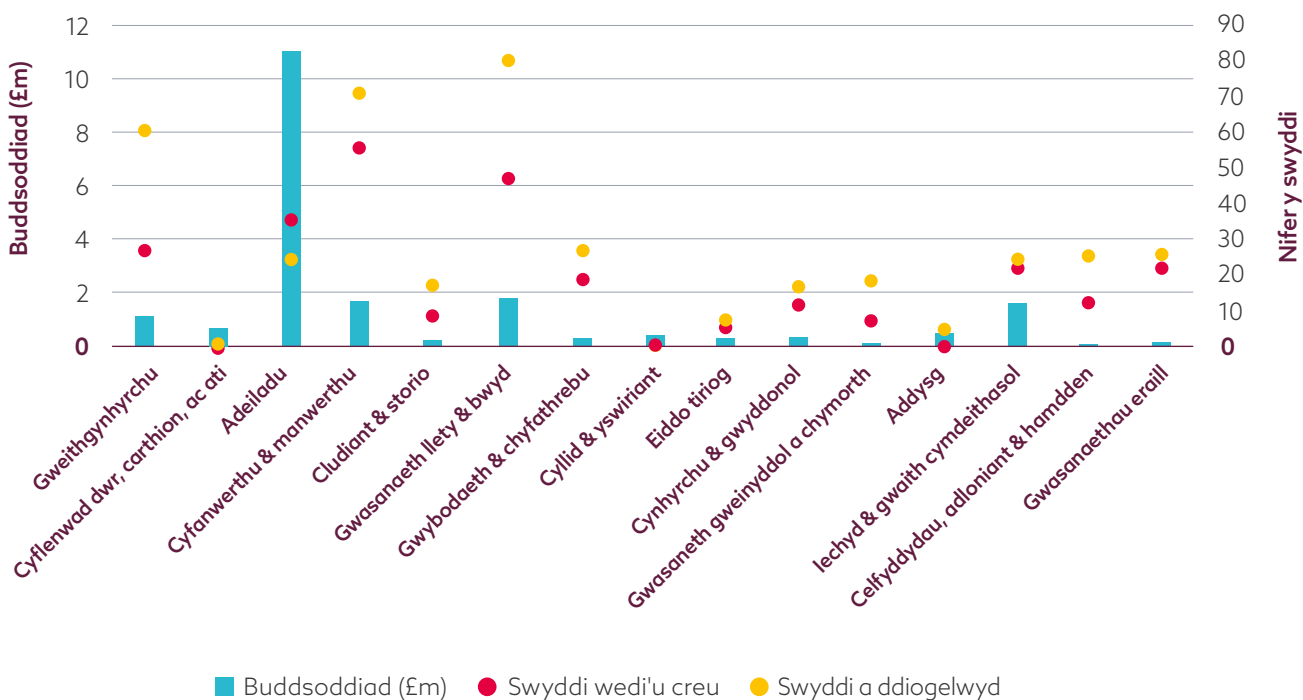
Adeiladu oedd â'r gyfran fwyaf o fuddsoddiad newydd am chwarter arall.

Yn 2021/22 Ch1, derbyniodd y maes adeiladu'r gyfran fwyaf o fuddsoddiad newydd (£11 miliwn), gan greu neu ddiogelu 30 o swyddi. Ymhlith y sectorau eraill a ddenodd symiau

uchel o fuddsoddiadau roedd lletygwrwch (£1.85 miliwn), cyfanwerthu a manwerthu (£1.7 miliwn), iechyd pobl a gwaith cymdeithasol (£1.6 miliwn) a gweithgynhyrchu (£1.2 miliwn).

Ffigur 13.

Buddsoddiad a swyddi wedi'u creu a'u diogelu fesul sector (£ miliwn), Ch1 2021/22



Yn ail chwarter blwyddyn galendr 2021, llaciwyd yr amodau cloi a oedd yn weddill ac ailagorwyd yr economi yn raddol, gyda hyn yn dilyn cyflwyno'r brechlynnau yn llwyddiannus. Mae CDG y DU, y farchnad lafur, allforion a mynegeion buddsoddi busnes i gyd wedi gwella. Yn dilyn hynny, nodwyd arwyddion o ddeinameg y boblogaeth fusnes yn y DU a Chymru gyda chynnydd mewn genedigaethau busnes ond hefyd marwolaethau, ill dau. Er bod rhagolygon busnes wedi gwella, mae llawer o gwmnïau, yn enwedig y busnesau bach a micro, yn parhau i wynebu ansicrwydd, ar ôl i'r polisïau lliniaru'r pandemig a pholisïau lliniaru dilynol effeithio'n sylweddol arnynt.

Mae heriau pellach o ran gwydnwch y farchnad lafur a rhagolygon busnes yn dal i fodoli wrth i'r cynllun cadw swyddi ddod i ben, ac mae busnesau'n wynebu pwysau cynyddol yn sgil costau cynyddol mewnbynau, problemau sydd a wnelo cadwyni cyflenwi, a phrinder llafur mewn sawl sector. Ni ddisgwylir adferiad 'llawn' o economi Cymru yn fuan, gyda rhagolygon yn awgrymu na chyrhaeddir lefelau GYG cyn-bandemig tan ganol y 2020au, er bod disgwyl i'r adferiad mewn cyflogaeth ddigwydd yn gynt o lawer.

Yn benodol ar gyfer y BBaCh llai yng Nghymru, mae'r dyfodol ôl-bandemig yn ymddangos fel petai'n heriol, gyda'r busnesau hyn yn wynebu risgiau o ansolfedd, cronfeydd arian parod isel ac o ganlyniad y cynnydd yn y galw am gredyd. Mae cyfran y BBaCh o Gymru sy'n defnyddio cyllid allanol wedi cynyddu, gyda llawer ohonynt yn dechrau benthyca yn y cyfnod pandemig. Fodd bynnag, mae amodau credyd wedi mynd yn dynn yn ddiweddar, gyda'r adroddiad yn nodi bylchau posibl yn y cyflenwad o gyllid ecwiti. I gyferbynnu hynny, mae darlun risg credyd BBaCh Cymru yn parhau i wella, o bosibl, yn cael ei yrru gan gynlluniau cymorth busnes pwysig Llywodraeth y DU a Chymru.

Heb os, yn y cyd-destun economaidd heriol hwn, mae gweithgareddau Banc Datblygu Cymru wedi ychwanegu gwerth ychwanegol o ran y rhagolygon busnes ac economaidd yng Nghymru. Yn wir, mae'r adroddiad hwn wedi datgelu bod gweithgareddau Banc Datblygu Cymru wedi parhau i chwarae rhan hanfodol yn yr ymdrechion i adfer busnes Cymru. Roedd gwerth tua 213 o fuddsoddiadau a wnaed yn Ch1 2021/22 oddeutu £20 miliwn. Creodd y buddsoddiadau hyn amcangyfrif o 280 o swyddi a diogelu tua 160 o swyddi, yn bennaf ym maes gweithgynhyrchu, lletygarwch yn ogystal â chyfanwerthu a manwerthu, sectorau sydd wedi cael eu heffeithio'n sylweddol gan y pandemig ac wedi atal gweithgaredd busnes. Bydd Adroddiadau chwarterol y dyfodol yn archwilio i ba raddau y mae'r amodau economaidd gwell yn ystod misoedd agoriadol 2021/22 yn bwydo i alwadau BBaCh am gyllid, a gweithgaredd buddsoddi sylfaenol.

Mae rhai ffigurau a adroddir yn yr Adroddiadau Chwarterol yn newid yn eithaf cyflym. I'r darlennydd, mae'r atodiad hwn yn darparu dolenni gwe i'r ystadegau sy'n cael eu diweddar'u'n aml fel y gellir cael diweddariadau cyn yr Adroddiad Chwarterol nesaf.

Diweddariadau CDG y DU:

cy.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpfirstquarterlyestimateuk/apriltojune2021

Dadansoddiad o farchnad lafur y DU:

cy.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes

Data marchnad lafur ranbarthol y DU:

cy.localhost/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/datasets/nationallabourmarketsummarybyregions01

Arolwg Busnes SYG Effaith COVID-19 ar Fusnes:

[www.ons.gov.uk/economy/economicoutputandproductivity/output/datasets/businessimpactofcovid19surveyAEAB/BICS results](https://www.ons.gov.uk/economy/economicoutputandproductivity/output/datasets/businessimpactofcovid19surveyAEAB/BICS%20results)

Dirnad Economi Cymru
Economic Intelligence Wales



banccatblygu.cymru
developmentbank.wales

Banc Datblygu Cymru Plc (Development Bank of Cymru Plc) yw cwmni daliannol Grŵp sy'n masnachu fel Banc Datblygu Cymru. Mae'r Grŵp yn cynnwys nifer o is-gwmnïau sydd wedi'u cofrestru gydag enwau gan gynnwys y llythrennau cyntaf BDC / DBW. Mae Banc Datblygu Cymru ccc yn gwmni cyllid datblygu sy'n eiddo llwyr i Weinidogion Cymru ac nid yw wedi'i awdurdodi na'i reoleiddio gan yr Awdurdod Rheoleiddio Darbodus (ARhD) na'r Awdurdod Ymddygiad Ariannol (AYA). Mae gan Fanc Datblygu Cymru (Development Bank of Cymru Plc) dri is-gwmni sydd wedi'u hawdurdodi a'u rheoleiddio gan yr ARhD. Sylwch nad yw Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Cymru Plc) nac unrhyw un o'i is-gwmnïau yn sefydliadau bancio nac yn gweithredu felly. Mae hyn yn golygu nad yw'r un o endidau'r grŵp yn gallu derbyn blaendaliadau gan y cyhoedd. Gellir gweld siart strwythur cyfreithiol cyflawn ar gyfer Banc Datblygu Cymru ccc yn [banccatblygu.cymru](https://www.banccatblygu.cymru).